Do Vụ Phổ thông, cuối năm Giáp Tuất 1934 Bảo Đại Thượng Bửu Ngọc Quốc Sư Phan Bội Châu viết Lời Tựa
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

SAM THÌ MƯỜI LAM, ngày THÌ 3209 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ TƯ 30 NOVEMBRE 1927

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 7421

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Muốn mua báo cũ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả chi tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 62, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỰC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 136

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :	
Une seule insertion.	0$80 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . .	0$10 la ligne

Một cái gương sáng bảo tồn nho giáo

Ngày 29 Août mới đây, là ngày thánh đản đức Khổng-tử, Trương-tác-Lâm làm lễ kỷ-niệm rất long-trọng, tự mình mặc lễ phục ra quì lậy ở trước đền, rất tỏ lòng tôn kính sùng bái. Ký-giả nhân việc này lại nhớ đến mấy năm trước đây, khi Tào-Côn làm thống-lĩnh, có trích ra một số tiền 20.000 đồng để tu bổ miếu đức Khổng-tử ở làng Chu-phủ tỉnh Sơn-đông (tức là làng Khuyết-lí nước Lỗ ngày xưa), lại có thông-sức cho quan văn võ các tỉnh phải trù tính lấy một số tiền gửi về để giúp thêm vào việc tu bổ ấy.

Trung-hoa từ nhà Hán giở về sau, vẫn tôn chuộng nho-giáo, trải mấy nghìn năm, trong nước vẫn giữ được kỷ cương, xã hội vẫn giữ được trật tự, có lễ nghĩa để vãng lai giao tiếp, có luân-lý để duy trì thế đạo nhân tâm, thành ra một nước văn-minh sớm nhất và tốt nhất ở cõi Á-đông này. Về sau khoa cử tỉ-nhân-hành, mà cái họ: huấn-hỗ từ-chương, sinh hẳn cái tôn-chỉ của nho-giáo, mà thế nước mỗi ngày càng yếu hèn. Đến lúc bỗng bể giao-thông, cái phong trào tân học của Âu Mỹ đã tràn sang, cái học hư-văn của Trung-hoa không chống nổi cái học thực dụng của các nước bên Âu Mỹ, khiến cho một nước đất rộng người nhiều, văn-hóa sớm nhất ở trong thế-giới, phải lui đứng vào vòng liệt-bại. Những người chí-sĩ Trung-hoa, cũng nhiều người không xét thấu cái nguyên nhân suy yếu ở trong nước, là tại lối học hủ lậu, chuyên chuộng từ chương, mà nhất thiết đổ tội cho nho-giáo, mà muốn phá bỏ hết nền nếp cũ đi, vì thế mà ở Trung-hoa bây giờ, vẫn có một hạng người xướng ra lời bài xích nho-giáo, đó chẳng qua là vì mơ màng mới tinh dậy, chỉ trông thấy cái sự thua kém của mình, mà không xét cái công dụng của nho-giáo, trong lòng quá phẫn mà bán nói mới thiên đi.

Thời cục Trung-hoa hiện đương rối loạn, chia năm xẻ bảy, mỗi người chiếm lấy một phương, ai cũng lo đúc súng đóng tàu, mài gươm liếc dáo, xô nhau về đường võ-bị, gành nhau về việc binh tranh, ai chẳng bảo rằng nho-giáo ở nước Trung-hoa bây giờ, đã hẳn như chổi cùn rẽ rách, quăng bỏ đi mà không tiếc tay. Thế mà mấy năm trước thì quan thống-lĩnh Tào-Côn săn sóc đến việc sửa sang Văn-miếu, tỏ ý tôn sùng nho-giáo, làm gương cho quốc-dân theo, mới đây thì Trương-tác-Lâm là một nhà quân phiệt có thế-lực ở phương Bắc, gặp ngày thánh-đản, cũng tự mình ra làm lễ, để tỏ ý tôn sùng. Thế mới biết rằng vận hội tuy có đổi mới, thời thế tuy có biến thiên, mà cái lòng sùng nho, vẫn sáng quắc ở giữa giới phong-hóa cũ, nền nếp xưa, vẫn giữ bền mà không đổ, thật là một việc đáng mừng cho vận-mệnh nước Trung hoa sau này lắm vậy.

Nước Nam ta ở tiếp giáp với nước Trung hoa, xưa kia chuyên theo học chữ nho, lễ tục và văn-hóa phần nhiều nhờ nho-giáo gây nên cả. Tuy trong khoảng mấy nghìn năm, cũng có lúc trị, có lúc loạn, có lúc thịnh, có lúc suy, mà hơn mươi mấy triệu con người, vẫn cùng nhau sinh trưởng đoàn tụ, có chính trị để duy trì trật tự, có lễ nghĩa để phòng phạm nhân-tâm, nghiễm nhiên là một nước thanh danh văn vật, công nho-giáo ở nước ta, cũng có phải là nhờ đâu. Trong khoảng vài mươi năm nay, cái văn-hóa của Âu-Mỹ đã truyền bá sang, cái phong trào duy-tân tràn ra đã gần khắp trong nước, chính trị đổi mới, phong tục đổi mới, học thuật đổi mới, tư-tưởng đổi mới, nho-học ở nước ta bây giờ, đã hầu thành ra một thứ cổ học không thiết thời nữa không ai thiết đến nữa. Thế mà chính-phủ Bảo-hộ vẫn tỏ ý sùng trọng nho-giáo, ở giữa thành-phố Hà-nội, mà Văn-miếu vẫn để ngyên, lại cho phép quan tỉnh Hà-đông, chiếu theo lệ cũ, một năm hai lần làm lễ quốc-tế. Hà-nội là thủ-phủ cõi Đông-pháp, nhà cửa lâu đài, trang hoàng kiểu mới, mà vẫn còn một khu đất, đình đài miếu vũ, lối cũ cách xưa. Ở cái thế-kỷ thứ hai mươi này, là cái buổi tân học của Thái-tây truyền đi đã khắp mọi nơi, mà một năm hai lần, người ta tai còn được nghe chuông trống vang lừng, mắt còn được thấy áo xiêm túc mục, chẳng khác gì ba bốn mươi năm về trước, là lúc nho-học đương thịnh hành, nho-giáo đương sùng trọng, và khiến cho người ở các nơi xa, đến thăm kinh-đô cũ của nước nhà, trông thấy nền phong-hóa cũ mà động mối cảm tình, ghi nhớ đến công nho-giáo, về việc bảo tồn quốc-túy và duy trì thế đạo, thật có một phần bổ ích vậy.

Văn miếu ở Hà-nội, thật là một nơi cổ tích có quan-hệ đến nền phong-hóa của nước Nam, thật đáng kính cẩn, đáng tôn sùng. Mong rằng những bực thượng-lưu có thế lực ở nước ta tự nhận lấy cái trách nhiệm mở mang tri-thức, nên đức đạo đức cho quốc-dân, trên thì thể ý chính-phủ, ngoài thì theo gương Trung-hoa, sắn sóc đến nền phong-hóa cũ của nước Nam, đừng thấy mới nói cũ, cho nho-giáo xưa kia là hủ lậu mà muốn quăng bỏ đi. Đó là cái chức trách rất quí báu của bực thượng-lưu, không nên quên nhãng mà cũng không thể từ chối được.

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 26 Novembre 1927

Nước Pháp

Tại thử-đản nghị-viện

Sau khi bàn cãi lời chất vấn về cái tình thế nông phố, thế đản nghị-viện bỏ 539 về đối với 4 về ưng chuẩn một khoản tổ lòng tín nhiệm chánh-phủ.

Trong khi bàn về sở chi thu của bộ học-vụ, chỉ trừ đẳng xã-hội, còn thử đản nghị-viện đều phản đối những việc hành động tự trị ở Alsace Lorraine.

Một sự tiến bộ trong nghề dệt cá

Tàu đánh cá Peamer mới tới bến cá ở La Rochelle, chở một làu cá để theo một phép mới, thịt cá không bị hư-hỏng chút nào, khiến cho cá ăn vẫn tươi. Nước về cái phép mới ấy nghề đánh cá và nghề buôn cá sẽ biến đổi. Một viên đại-biểu của bộ công-tác, và sản bộ thương thuyền sẽ nói một bản tế-trình về cái vấn đề ấy.

Tại viện hàn lâm luận lý và chính-trị

M. Joseph Barthélemy, giáo sư tại nhà đại-học luật khoa ở Paris, và thử-đản nghị-viện ở quận Gers, trúng cử vào viện hàn-lâm luận-lý, và chính trị.

Việc giả mạo trái phiếu Hung-gia-lị

Hiện nay có 16 người bị cam vào việc giả mạo trái phiếu Hung-gia-lị. Quan dự-thẩm vẫn không nói làm sao cả, hiện đương tự tra hỏi các người làm việc nhà ngân hàng để cho rõ các việc buôn bán đến đoái ra làm sao. Song xét ra hình như là một việc lớn đảo lớn có quan hệ đến nhiều nước, do một người Nga tên là Simon Tovbini nghĩ ra, người ấy khi có chân trong hội đồng Tel-ekra đã nổi tiếng về các thủ đoạn độc ác của mình. Nhà ngân hàng Blumenstein bên đòng cái ấy ấy để kiếm lời. Cái trái phiếu thu thập ở Âu-châu trung ương, rồi đến rồi gửi đến nước Đức sau mới lại đem sang nước Pháp, đến đấy lại có kẻ thông mưu đem đòng, mà lập nên một cái hội gọi là hội những người Pháp có trái phiếu Hung-gia-lị. Đến hội ấy có một người của chánh-phủ Nga, tên là Defalloie. Những hội-viên trong hội ấy có lập với nhau các giấy hợp đồng giả.

Xứ Maroc

Một cái tàu bay

Một cái tàu bay nhà binh sở đi chụp ảnh miền Méo Gourrama, do viên phi hành hải quân đại ấy Mazurier, và 5 người cùng, rơi xuống đất. Bảy nhiêu người đều chết cả.

Xứ Algérie

Thủy tai

Gió mưa dữ dội khắp các nơi, nhiều nơi bị lụt, đường sắt bị đứt, đất bị sụt, và mùa màng bị hại. Mấy cái đê chứa nước bị vỡ. Trong nhiều thành phố có nhiều nơi bị tổn hại. Thành Mostaganem bị hằng đi mất một phần. Người chết hàng mấy trăm người.

Hy-lạp

Nghị viện với tòa nội-các

Thử đản nghị viện bỏ 160 về đối với 71 về ưng chuẩn một khoản tín nhiệm chánh phủ về việc tu phục nền tài chánh theo như tờ chỉ các giao mới Genève.

Nước Áo

Việc ngoại giao

Tại ban hội đồng của nghị viện coi về việc sở chi thu, Mgr. Seipel, tổng lý tòa nội-các có nói rằng nên thực sự hợp tác để bài đắp cho cái thế lực của hội Vạn-quốc; ông lấy làm tiếc rằng cái tình thế ở Tyrol, làm hại cho cuộc giao tế với nước Ý. Ông lại nói nước Áo và nước Đức thực là hiệp ý nhau về tất cả các vấn đề quan hệ cho hai xứ.

Nước Nga

Việc ngoại giao

M. Rykoff đáp lời những lời chất vấn các đảng phái kháng, có nói chánh phủ Xô-viết sẵn lòng lập lại cuộc giao tế với nước Anh, theo như cái tên chỉ ba bên không can thiệp vào việc riêng trong nước của nhau.

Về việc quan đại sứ Rakowsky, M. Rykoff có nói cái địa vị của quan đại sứ là một việc nhỏ, đối với cái việc chính là sự duy trì cuộc giao tế với nước Pháp. Ông nói mọi khoản của các nhà trái chủ của Pháp yêu cầu, và việc nước Nga xin vay thêm tiền, là hai vấn đề có quan hệ với nhau.

Chánh phủ Xô-viết đã gửi cho chánh phủ Ba-lan một bức thư bàn nên giải quyết một cách hòa bình, những vấn đề có thể chia rẽ Ba-lan, và Lithuanie.

Nhật-bản

Cái vấn đề hạn chế chiến thuyền

Các quan Nhật-bản đều mong rằng nước Nhật-bản đương triệu tập một cuộc hội nghị tam cường để bàn việc giảm số tàu phụ nữa, vì việc ấy hiện không sao thành sự được. Các nhà ấy nói nếu một cuộc hội nghị nữa bị thất bại, tai thực là tổn hại cho cuộc hội nghị Washington sau này.

Ấn-độ

Việc thông thương với Hoa-kỳ

Chánh phủ Madras ở tỉnh phản đối việc nước Hoa-kỳ tăng thuế nhập-cảng về chất *magnésie*, nếu việc ấy cứ để mãi, thì ngành chế *magnésie* ở Ấn-độ sẽ bị đình chỉ, và 3.000 người thợ không có việc làm.

Chô-cô

Một cái nạn tàu bay

Trung-úy Buysen bay thử mới được mấy phút, thì tàu bay rơi xuống dưới đất. Trung úy chết ngay. Tên kay bị cháy.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. -- Có một người đương thế chức việc trong làng nguyên tên là ở số đinh và đeo tiền tên là T thấy chỉ-dụ chữ Ký phạm bảy, không có làm giấy xin phép đổi và cũng không có nghị định cho phép đổi tên mà dám tự tiện đổi ra tên khác, tự tay viết đổi tên trong sổ đinh. Phạm giấy mà việc gì ký kết, thì tên ký đã ký tên mới đổi ký cả, không nhận tên cũ nữa.

Như việc ấy, thì có phạm vào luật không? Có đáng lỗi gì không? Việc này chúng tôi muốn kiện tên ấy, thì nên kiện về việc hình tại tòa án đề chuy tố tên ấy, hay là nên kiện về quyền phép cai-trị để cách hết tên ấy, nên chăng thế nào? xin quí-báo chỉ bảo. Đa tạ.

LỜI ĐÁP. — Nếu người ấy chỉ đổi tên không mà không dùng tên mới để làm điều gì phi pháp, thì không thể kiện tại tòa án được. Lỗi ấy chẳng qua cũng chỉ thuộc về đường hành chính mà thôi. Nếu người làng xét ra nên thưa, thì có thể đem trình quan Công sứ tỉnh cũng được, vì lẽ đổi tên phải xin quan Thống-sứ làm nghị-định cho phép mới được.

Ph. h-L.

Việc Trung-hoa

Ngày 24 Novembre 1927

Cuộc hội-nghị về đảng-vụ của Quốc-dân đảng

Ngày 22 vừa rồi, bọn Uông-tinh-Vệ, Trương-tính-Giang, Trương-Kế, Nhữ-trí-Huy, Lý-thạch-Tăng, Chử-đản-Nghị, Trần-tính-Quân, Thái-nguyên-Bái, họp tại nhà Lý thạch-Tăng để bàn về đảng vụ, có mấy điều quan-yếu như sau này: 1er Cách xử-trí đảng cộng sản sau này, phàm đảng cộng-sản có xâm kai đến nông viên hành động của bản đảng và của dân chúng, sẽ lấy cái thủ-đoạn tích cực mà trừ-duyệt đi, những lý luận và phương pháp của đảng cộng-sản, tuyệt nhiên không có thái-hà; 2e Cuộc hội-nghị lần thứ tư này sẽ ấn định ngay công cuộc kiến thiết; 3e Các tỉnh-ủy và các phân-tử, đều bỏ hết cái ý kiến riêng và cách hành-động riêng; cái chính-sách ngoại-giao hiện nay không đúng chính-sách tính-cục, trước hết đem nội-bộ gây dựng nên một chính-phủ đủ năng-lực, thì việc ngoại-giao tự nhiên được thắng lợi, trước kia sử mượn lực lượng và kim tiền của các nước khác, từ nay về sau nên nuôi nên cái lực lượng của mình, chớ để cho người ngoài lợi dụng được.

Hoàng-thiệu-Hùng với Uông-tinh-Vệ

Sau khi Hoàng-thiệu-Hùng trốn lên Hương-cảng, có gửi cho Uông-tinh-Vệ ở Trường-hải một bức thư. Trong thư nói rằng: Khi tôi ở sinh ở Quảng-đông, Thiệu-Hùng thấy số mệnh gọi đến, thì vội vàng đến ngay, không ngờ chiều hôm sau xảy ra việc ấy, xuýt nữa sẽ mang cái họa tày giới, lại mắc cái tiếng không ra gì. Vậy mong tiên-sinh mau mau lập xong cuộc chấp-ái mà hội-nghị, khiến cho những sự rắc-rối, sẽ giải quyết được hết cả.

Quân bắc-phạt đại thắng

Quốc-dân quân đã tiến vào đến Tề-châu, không sao lâu sẽ hạ được. Và mặt Giang-bắc cũng được thắng lợi.

Tưởng-giới-Thạch không chịu phục chức

Người thân-tín của Tưởng-giới-Thạch nói rằng Tưởng quyết không phục chức, đối với chính-trị và quân-sự cũng không hỏi đến, chỉ lấy cái tư-cách đảng viên, hết sức làm việc. Sau khi cuộc chấp giảm hội-nghị đã khai hội rồi, sẽ xuất-dương để nghiên-cứu về chính-trị và kinh-tế của các nước.

(Dịch báo Tàu)

Lược khảo lịch sử Trung-quốc

XLIX

Người đất Phạm-dương là Tề-Địch tên tự là Sĩ-nhã, khi tuổi nhỏ lắng hái có chí lớn. Sau trung-nguyên rối loạn, Địch theo Tư-mã-Tuấn sang giang-đông, Tuấn cất Địch làm chức quân tự tế tửu. Địch bảo Tuấn rằng: « Nhà Tấn suy loạn, là bởi tôn-thất tranh quyền, sẽ nhuốc lẫn nhau, khiến cho năm rợ Hồ thừa cơ, làm độc hại trung thổ. Hãy giở lòng người mến cũ, đưa muốn hăng hái, nếu đại-vương kén tướng luyện quân, sai người như tôi này sang đánh trung nguyên, thì những kẻ hào kiệt trong thiên hạ, tất như gió lướt như vang ứng. » Tuấn vẫn không có chí về đánh phía Bắc, cất Địch làm thứ-sử Dương-châu, cấp cho 50.000 hộc thóc và 3.000 tấm vải cho Địch chiêu mộ lấy quân. Địch đem tướng sĩ hơn một nghìn người qua sông, thuyền chở đến giữa dòng, Địch rút gươm đập cái mái chèo mà thề rằng: « Tề-Địch không quét sạch được trung nguyên, mà lại qua sông, thì cũng trôi như dòng nước này! » Bèn đóng ở Hoài-âm, đón khi giới, luyện quân sĩ, ngày đêm tinh việc binh pháp. Lưu-côn cũng hăng hái có chí lớn, muốn ra sức khôi phục trung nguyên, thường nói với người khác rằng: « Cai ay Tề-sĩ-nhã sẽm roi trước ta » (Ý nói sự Tề-Địch làm việc trước mình).

CHƯƠNG THỨ XXII

Nhà Đông-Tấn

Tư-mã-Tuấn nghe tin vua Mẫn-đế bị giết, lên ngôi Hoàng-đế, đóng đô ở Kiến-khang (tỉnh Giang-tô bây giờ), gọi là nhà Đông-Tấn.

Vua Nguyên-đế cất Vương-Đạo làm thừa-tướng, vua với Đạo tình nghĩ ngày càng thân mật, thường bảo Đạo rằng: « Người là Tiêu-Hà của ta ».

Lưu-Côn làm đô-đốc Tinh-châu, nghe tin Mẫn-đế, sai Ôn-Kiệu đang biểu về Kiến-khang, khuyên Tư-mã-Tuấn lên ngôi Hoàng-đế. Khi Kiệu ra đi, mẹ là Thôi-thị nắm vạt áo mà dặn, Tuấn cất Kiệu làm tân ký thường thị.

Tô-Địch đóng quân ở Ung-kỳ, thường đón đánh quân Hậu-triệu (Tranh-Lạc đặt tên nước là Hậu triệu) tiến trận ở Tiên-thành rất to, từ sông Hà giở về nam, nhân-dân đều như vang ứng với Địch. Địch luyện quân chưa thôi, toan mưu việc đánh Hà-bắc. Cách mặt năm, triều-đình cất Đái Uyên làm đô-đốc châu Dự và châu Dayện, Tô-Địch lấy rằng mình mưu nguy-hiểm, phá chông gai, lấy lại được đất Hà-nam, mà Uyên bỗng đến thống lĩnh đất ấy, trong lòng rất phẫn-uất, bị hội nghe tin Vương-Đôn sắp gây biến, triều-đình rối loạn, biết rằng việc lớn không nên, bèn phát đơn mà chết, sau khi Địch mất rồi, quân Hậu-triệu thường quấy rối Hà-nam, nhân dân không được yên tĩnh.

Vua Nguyên-đế ở ngôi 6 năm, mất, con là Minh-đế nối ngôi. Vua Nguyên-đế sung kiện nhân-từ, mà không có đức minh đoán, cho nên nghiệp sở nghiệp lấy lại được mà nội loạn đã dấy lên (Vương-Đôn làm phản). Vua Minh-đế tên là Thiện khi tuổi trẻ rất thông-minh. Thường cố sử-gia ở Trường-an đến, vua Nguyên-đế hỏi Thiện rằng: « Trường-an lấy hay mất giới gần? » Thiện thưa: « Trường-an gần, thì nghe nói có người ở Trường-an đến, không nghe có người ở bên mất giới đến ». Vua lấy làm lạ. Sau một hôm, đóng mặt đình thiều, vua Nguyên-đế thuật lại việc ấy, lại hỏi Thiện, Thiện thưa: « Mặt giới gần ». Vua Nguyên-đế ngạc nhiên mà nói: « Sao lại nói khác lời hôm trước? » Thiện thưa: « Ngẩng đầu thấy mặt giới, chớ không thấy Trường-an ». Vua Nguyên-đế lại sáng khoa.

Vua Minh-đế dùng Vương-Đạo làm đại đô-sát, thống-lĩnh tướng-sĩ đánh Vương-Đôn, Đôn thua chạy, cố-đằng đầu hàng, Kỉ Vương-Đôn muốn làm phản, sai Quách-Phác bói, Phác nói: « Nếu Minh-công dấy việc, tất có vua lên đến ngay, » Đôn nổi giận mà nói: « Số anh thọ được bao nhiêu? — Phác nói: « Số tôi chết trong ngày hôm nay » Đôn liền sai chém Phác.

Vua Minh-đế cất Đào-Khản làm chính-lấy đại tướng-quân, đó đóc Kinh-châu. Khản lại ra chấn Kinh-châu, nhân dân Kinh-châu đều vui mừng. Khản tính minh tuệ, lại chăm làm việc, suốt ngày không từng yên nghỉ, tháng bảo người khác rằng: « Vua Hạ-võ là bực thánh-nhân, còn tiếc một tấc bóng sáng của mặt giới, còn như người thường, nên tiếc từng phân bóng, là nên say sưa phóng phiếm, khi sống không có ích cho đời, chết rồi không có danh tiếng gì để về sau, thế là mình lại quăng bỏ thân mình ». Khản tính rất tiêm tất, lo việc rất sâu xa, thường đóng thuyền, bao nhiêu mặt sông mầu tro, Khản đều bắt biên vào sổ rồi cất đi. Sau một hôm có việc yến hội

lớn, mua luyết mới tanh, sân trước sông đường còn mét. Khẩn sai lấy mặt cưa trải trên đất. Lui đến lão Hoàn Ôn đánh Thục, đáng những mẫu tre của Khẩn để lại để đóng thuyền. Đào Kuân cha mất sớm, nhà rất nghèo, mẹ Khẩn nhan sắc rất đẹp, tính rất hiền thục, đêm ngày dệt sưi và may thuê để nuôi con. Một hôm, bạn thân của cha Khẩn là Phạm-Qui đến thăm, trong nhà hết tiền, người mẹ cắt tóc, sai Khẩn đem bán lấy tiền, dọn cơm rượu thết khách. Sau Qui nghe biết chuyện ấy, thở dài mà nói: « Không có mẹ ấy, không đẻ được con ấy » bèn dâng Khẩn làm quân-lư-mã, Khẩn từ đó mới nổi tiếng.

Vua Minh-đế ở ngôi 5 năm, mất, con là Thanh-đế nối ngôi. Vua Minh-đế mất mà có quyền lược, cho nên trừ bỏ được nghịch-thần, (Vương-Đôn), lấy lại được nghiệp cả.

Tô-tuấn dẫy loạn, đem binh tánh kinh-thành, tự làm phiên kỳ tướng-quân, Ôn-Kiệu nghe tin, sai người đến Kinh-châu mời Đào-Khẩn cùng đem quân về cứu nạn nước, Khẩn được tin, lập tức kéo 7.000 binh, cùng với Ôn-Kiệu và Khinh-Giám đánh nhém Tô-tuấn ở Thạch-đầu. Đào Khẩn coi việc quân, trước sau hơn bốn mươi năm, ngài chẳng biên thày, trong yên miền xứ, uy danh lừng lẫy, nước giặc sợ uy, nhân dân mến đức, lại biết sáng nâng chăm nghiệp, không [illegible] thói phóng đại phù hư, không nương là một bực danh tướng lập được công nghiệp to, lại là một bực danh hiền, có thao thủ, có kiến thức ở đời Đông-Tấn.

(*Còn nữa*) Tiền-mai

Một trận bão lớn ở Hoa-kỳ đổ cuối tháng Septembre mới rồi

90 người chết ; hơn 1000 người bị thương

Ngày 29 septembre vừa mới rồi, tại Saint-Louis có xảy ra một trận bão lớn.

Hồm ấy trên trời dưới đất nặng nề. Bỗng nghe nghe thấy sấm sét đùng đùng, gió thổi rầm rĩ, sấm-vũ tiếp đó kéo đến tối om. Cửa kính bị gió đập vỡ loảng-choảng, không khí bụi bay mù mịt, giải tối đen như mực, nhà nhà hoảng sợ, đua nhau mà chạy, rồi cơn mưa đổ xuống tựa hồ như đất lở trời long.

Mái nhà bay đi phơi phới, tường vôi rất chắc cũng tiếp nhau mà đổ, đè chết mất hai người cảnh-sát. Cây cối đổ ngổn ngang, xe cộ không sao đi lại được.

Cứ theo nhà cầm báo nói, thì năm nghìn ngôi nhà bị đổ nát và hư hại, tính mất hơn 75 triệu dollars. Sở cảnh sát không đủ người mà giữ việc trị an trong thành phố, phải cầu viện đến quân lính để bảo vệ cho tài sản của nhân dân.

Trận bão đó không những làm tổn hại ở miền Missouri mà thôi, lại lan đến cả Illinois Saint-Louis, Arkansas, và Oklahoma. Như ở Arkansas, thì nửa làng Rudy bị hãy hoại, hơn 10 người bị thương.

Cứ theo các tin tức tiếp-tục gửi đến, công tới 90 người bị chết và 1.600 bị thương. Các bệnh viện đầy những người.

Sau có tin rằng miền bị hại ở Saint Louis diện tích hơn 6 nghìn thước vuông, hơn năm trăm nhà bị đổ.

Sở Hồng thập tự lập nhà chữa bệnh tại các làng, song cũng không đủ chỗ dung những người bị nạn. Các công dân thành Saint Louis có lập một ban tại đồng trợ-cứu, trước sau trong có một giờ đồng hồ quyên được hai vạn rưỡi dollars.

Tin Cao-mên

Vua Cao-mên đi tuần thú

Monivong quốc vương đã sang quan Khâm-sứ Cao-mên và các quan Thượng thư Théona và Ponn, lần lượt đi tuần thú khắp các tỉnh trong xứ Cao-mên, rồi đến ngày 26 vừa rồi, ngự về xem cảnh Bỉ-thiên Đế-thiên, là vừa xong cuộc tuần thú. Quốc vương có đừng lại ở các nơi thành thị lớn, chú ý nhất vào các công cuộc giáo dục, y tế, công tác và việc khai khẩn ở xứ ấy. Ngự giá tới đâu, nhân dân Cao-mên cũng xô nhau sùng sái quan chức Pháp và hẳn xử mà bái chúc tân quân và tỏ lòng kính trọng và quyến luyến đối 5 ngài.

THỦY-TAI Ở ALGÉRIE

Ở Perrejaux có tin rằng cái đê lớn ngăn nước miền Tây Fergoud, chiều sao 35 m., ngăn nước của một khu thủy-lợi một triệu hectares, bị vỡ. Vì giới mưa to mấy bữa nay, số nước chảy trong mỗi giây đồng-hồ có tới 2.5 0 thước đứng. Khi đê ngăn vỡ rồi, thì nước chảy vào Perrejaux, không ai bị hại cả. Nhờ về sự can-đảm của viên kỹ sư coi đê ấy, thì nhân dân trong thành-phố có 10.000 người được biết tin trước, đều ồ ạt lên các đồi gần đấy, hay trên các nhà gác. Cây trồng cây, là một mối lợi lớn cho thành ấy, bị hãy hoại mất cả. Các xưởng và các đường hỏa xa bị hãy-hoại. Việc cấp lương thực cho nhân dân rất khó khăn. Tổn hại hàng mấy chục triệu. Mà mùa bị bão hại đến trong mấy năm.

Cơn sóng Ain-Sefra chảy ở dưới thành Mos agaceen, có phá vỡ một cái đường ngầm, nước trào lên thành phố.

Tại một vài khu ở thành Mostaganem, hiện nay mất hết sẽ, cũ còn thấy một cái lạch sâu tới hai sáu thước, là đường nước chảy để lại. Ở khu người Tây ở, chết mất sáu chục người. Số người chết ở khu người bản xứ chưa sao tính được, nhưng chắc là có hàng mấy trăm người.

Cái thể lệ bảo-hộ lao-động

(*Tiếp theo*)

II

Nhân công mộ bằng giao kèo để làm việc trong một xứ khác ở Đông dương, hoặc ở ngoài địa hạt Đông-dương

Điều thứ 17. — Các điều kiện về việc mộ người, việc ứng mộ, và việc vận tải những kẻ lao động làm giao kèo ở Bắc kỳ, và Trung-kỳ để đi làm ở một xứ khác Đông-dương, hoặc ở ngoài địa hạt Đông dương sẽ theo một thể lệ riêng của mỗi xứ trong hai xứ ấy.

Về các trường hợp khác, thì những thể lệ mộ người, là những thể lệ định trong các điều từ 2 đến 19 trong nghị định này.

Điều thứ 18. — Người chủ sở nông phố, kỹ-nghệ nào khai không muốn đem vào một xứ thuộc Đông-dương nhân công nguyên quán ở một xứ khác ở Đông-dương, thì trước khi đem vào phải gửi cho quan chủ hiến đầu xứ mà người ấy muốn dùng nhân công, một là đơn xin phép mộ người làm bằng giấy tin sai.

Đơn xin phép mộ phải biên :

1° Tên họ và chức nghiệp người chủ, và tên họ một người hay nhiều người đứng mộ ;

2° Số những nhân-công sẽ đem đến

3° Cái mục-đích việc mộ, sẽ mộ (làm việc gì, hoặc giống gì thế gì.

Nếu là một sở nông phố, thì nói sự giống giọi đã được tốt nào, cái số đất cái sẽ phải khai khẩn, hay được thu lợi, cái số tuy hiện đã dùng trong sở, cái số dân đông lắm đến bao.

4° Cái số người xin mộ định là bao nhiêu.

5° Các điều kiện hứa cho người ứng mộ, và về đường tiền công, chỗ về các sự lợi khác, và các khoản trong giao kèo định thế nào.

Cái đơn ấy phải có chữ của quan thanh-tra lao động ở xứ người chủ sở, nếu những lời khai trong đơn là đúng thực. ở sở mộ có đủ các nơi từ tế để khi người ứng mộ tới nơi, thì cho người ta ở và có một cơ quan tổ chức để bảo-hộ sự vệ sinh cho người lao động, thì quan thanh tra chứng nhận vào đơn ấy do quan Thống-đốc hoặc quan Thống sứ ở xứ dùng người, bày tỏ cái ý kiến của mình thế nào, mà chuyển đến quan thủ hiến xứ mộ người ở đấy.

Quan thủ hiến xứ này sẽ quyết nghị cho phép hay không.

Giấy cho phép mộ, chỉ được thi hành lâu nhất là trong một hạn sáu tháng.

Song về những đơn xin phép mộ dần dần từng số nhỏ một, thì người xin phép được miễn không phải bắt buộc có sẵn nhà cửa dùng cho toàn số người sẽ mộ. Nhưng về cái trường hợp ấy, thì mỗi khi mộ một số, hễ người chủ mộ có trình để quan thanh tra lao-động của xứ đem người ứng mộ đến, chứng cho rằng mình đã được bố sở nhà cửa đáng đối với số người sẽ đến, và đúng với thể lệ và việc ấy, thì xứ nguyên-quán người ứng mộ mới được cho giấy phép xuống tàu.

Việc gần Bắc đầu bội tinh cho Luang-Prabang quốc-vương. — Quan Thống-soái Adlauer tới Luang-Prabang chiều chủ-nhật thì có quan Khâm-sứ Ai lao Boss xuống máy trước một lác ra nghênh tiếp cùng với M. Lagièze đại-lý sân chính-phủ Pháp và các đình-thần của Sisavang Vong quốc-vương.

Thình linh ở trời Luang-Prabang hiện ra mấy chiếc máy thì khiến cho nhân-dân đứng chật trường mà bay đến hoan-hô và đem hoa đem nến ra mừng các phi-hành gia. Khi các quan phải bộ tới thì các toán quân ban-sứ và quân nhà vua ra chào. Kinh-thành Luang-Prabang đến mở hội.

Sáng thứ hai quan Thống-sứ Andlauer cùng với quan Khâm-sứ Boss đến yết kiến Sisavang - Vong quốc-vương để tặng ngài nhất hạng Bắc-đẩu bội tinh (Grand Croix de la légion d'Honneur) và bức thư của quan Toàn-quyền Monguillot như sau này:

« Bệ-hạ,

Thiềm chức rất lấy làm tiếc không thể thân-hành sang thay mặt quan Thống-linh Dân-quốc Pháp mà dâng Bệ-hạ cái huy-chương đệ nhất hạng Bắc-đẩu bội-tinh được, vậy thiềm-chức phải nhờ quan Thống-soái Đông-dương cùng quan Khâm sứ Ai-lao sang dâng Bệ-hạ cái huy-chương này để tỏ ý tổ tình thân-ái và lòng ân-nghĩa của Chính-phủ Dân quốc đối với Bệ-hạ.

Nước Pháp sở dĩ tặng Bệ-hạ cái huy chương tột phẩm ấy, là muốn biểu dương một cách rõ rõ tấm tình quyến luyến tối cao đối với người bạn rất trung thành, rất tận tâm với nước Pháp, tức là Bệ-hạ vậy. Ấy tức cũng lại là cách tỏ tình quyến luyến đối với cả nhân dân Ai-lao nữa, là dân cực đã hết nhiên và tự nhiên đến nép dưới quyền bảo-hộ nước Pháp. Nước Pháp vừa giáp cho dân ấy theo đuổi cái vận mệnh trong cái phạm-vi văn minh riêng của mình và trong cái tục truyền của quốc gia mình, lại vừa làm cho hưởng thụ được cái học thuật mới, thâu thái lấy mọi điều tiến bộ về vật chất và về tinh thần trong mọi cái học thuật mới ấy.

Thiềm-chức đốc lòng tin ở cuộc hương lai rất sáng sướng rực rỡ của dân Ai-lao mà hiện nay được Luang Prabang quốc-vương là một bậc tiêu-biểu nhân vật trong dân ấy, mà xin Bệ-hạ chiếu cố những lời chúc mừng riêng của thiềm chức, những lời thành thực thiềm chức chúc Bệ-hạ cùng hoàng gia được vạn phúc, và lời tỏ tình thân ái của thiềm chức.

Ký tên : Monguillot »

Buổi chiều quốc-vương có chánh mừng quan Thống-soái và quan Khâm-sứ. Buổi tối quan Khâm-sứ Boss có mở tiệc mời quốc-vương, quan Thống-soái và các quan phái bộ.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Phố Nhà thờ (Rue G. Lamblot) số 22. Máy nói số 150

Hiệu-trưởng : PHẠM-HUY-LỤC

Các giấy xin học phải đính một tờ khai sinh và gửi đến ông Hiệu-trưởng ở 22 phố Nhà thờ. Trẻ con đến xin một mình không có phụ huynh đưa lại thì Học-hiệu không nhận

Điều thứ 19. — Khi người ứng mộ tới bến vào xứ định đem người đến, thì người ứng mộ phải đem đến các nơi để riêng do chánh-phủ hàn hạt lấn định. Người ứng mộ phải đem :

1° Sổ-tiền cước bằng thể-tiền cước, và giấy cần cước, do xứ nguyên quán soạn ra.

2° Để một thầy thuốc đại biểu của sở y-tế bản xứ khám bệnh, để biết tình thế về thân thể thế nào.

Khám bệnh như thế, bao nhiêu người bị đau, hay nghi là đau đều đem vào nhà thương hoặc để riêng một nơi; nếu xét cần-cấp, thì đem trả lại xứ nguyên-quán, do người chủ dùng chịu phí-tiền. Còn những người khác tự được tự do, và sau khi vào sổ giấy giao kèo, và vào sổ số mộ, thì giao cho người chủ mộ và giao trả cả các giấy giao kèo nữa.

Nếu người chủ mộ không có thể dẫn người ứng mộ đi ngay, thì có thể cho vào ở nhà quán của sở Di-dân, và được ăn uống phí tổn người chủ mộ phải chịu.

(*Còn nữa*).

TƯỜNG-GIỚI-THẠCH CÓ BỊ HÀNH THÍCH HAY KHÔNG

Ở Bắc-kinh có tin rằng Tường-giới-Thạch bị hành thích ở Thượng-hải. Tin ấy là do người Nhật báo sang chưa có gì là đích xác. Ngài Trung-hoa vẫn yên không thấy nói gì về việc ấy.

Tin Saigon

Tòa án Đại-hình

Trong tuần lễ vừa rồi, tòa án Đại-hình Cần-thơ đã xét xử việc 10 người Cao-mên can tội tăng đáng với bọn tên Chét, cướp bóc trong tỉnh hạt Rạch-giá từ tháng năm trước, sau phải cho tính đến đẹp mới tan; trong khi giao chiến, một người sen-đầm Tây bị trọng-thương, ba người lính Nam chết. Tên tướng cướp cũng chết.

Tòa xử 7 tên phải khổ-sai chung-thân ; 2 tên phải 20 năm khổ-sai, và 1 tên phải 5 năm khổ-sai.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	23 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo

Gạo trắng nhất, một tạ	10 $ 00
nhì,	9 00
	8 00
Thóc hạng nhất,	5 20
Bắp ngô	4 80

Giá bạc. Kể từ ngày 29 Novembre 1927 giá bạc ở khe Hà-nước định là 13 f. 00.

Thời giá quốc trái

Ngày 22 Novembre 1927

3 %	hoàn đầu	69 f. 40
3 1/2 %	hoàn đầu	85 f. 15
4 %	vĩnh viễn 1917	61 f. 30
4 %	» 1918	60 f. 25
5 %	» 1920	91 f. 45
5 %	hoàn đầu 1920	91 f. 70
4 %	1925	98 f. 75

Ngày 28 Novembre 1927

5 %	vĩnh-viễn	57 f. 60
5 %	1915-1916	75 f. 50

Tàu thư. — Tàu « *Songbo* » đến ngày 1er décembre này, nhỉ 19 giờ, sẽ ở Haiphong khởi-hành đi Quảng-đông, qua Holhaw, Fort-Bayard và Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong ngày 30 novembre, chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút.

MUỐN BÁN

1 cái xe ô-tô *Salmson*, 10 c. v. máy còn tốt sơn lại hết cả.

Hỏi tại bản quán. 7.120

Các ngài xơi rượu PERNOD xin nhận kỹ hiệu PERNOD PERE ET FILS mới thực hiệu, không dủ ngăn ấy chữ, không phải là PERNOD thực hiệu.

Bán tại L'U. C. I. A. đại-lý độc-quyền

AU CINÉMA PALACE

Du mercredi 23 au mardi 29 Nov. 1927

SALLY

FILLE DE CIRQUE

De D. W. Griffith

avec

Carol Dempster et W. C. Fields

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Canuzet* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giấy lọ cũng vàng mà giấy hộc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được cho thế thì mới khỏi nhầm.

Bán tại hiệu bào-chế

CHASSAGNE

Lớp dạy tối. — Tại Trung Bắc Học Hiệu bắc giờ cũng có lớp dạy tối để dạy học-trò thi vào trường Bảo-hộ hay trường Sư-phạm hoặc vào làm ở các công-sở.

Giấy xin học phải gửi đến ông Hiệu trưởng ở phố nhà Thờ (rue Lamblot) số 22.

Những cuộc tập trận. — Như lời bản báo đã nói trước, đến ngày 7 8 và 9 này, các đạo quân ở Hanoi, Bắc-ninh và Đáp-cầu sẽ tập trận ở miền cuối đất từ chân Đình-lập đến cuối Lộc-bình, chừng 30 km về phía Đông-Nam Lạng-sơn.

Chừng ngày 4 Décembre thì các toán quân ấy sẽ khởi hành lên nơi tập trận.

Các toán quân ấy gồm có 5 đại đội lục quân, 2 đội pháo thủ sẽ đo đường xe lửa lên Lạng-sơn, còn toán ô-tô vận tải sẽ đo đường quan bộ mà lên chỗ họp trận.

Các phi cơ cũng sẽ bay lên dự cuộc tập trận ấy, nhưng tới ngày tập trận thì ở Hanoi mới bay lên.

Cuộc tập trận này do quan nguyên soái Franchetes coi đạo binh Trung Bắc lưỡng kỳ đóng quân đó.

Các toán quân ấy sẽ là làm hai phái: một phái y phục đã tới do quan nguyên soái Mangeot trông coi, và một phái y phục xanh thì do quan trung tá Wendt trông coi.

Quan nguyên soái Mienelle thì đứng làm trọng tài.

Hội đồng Bảo-hộ. — Chừng đến mồng 10 décembre, Hội-đồng Bảo-hộ Bắc-kỳ sẽ họp tại phủ Thống-sứ.

Người các quan cai-trị. — Quan cai-trị Sénélar, công-sứ Kiến-an, chừng đến năm tây sẽ về hưu. Có lẽ M. Nempont, là quan cai-trị vừa mới ở Pháp sang hiện làm tại phủ Thống-sứ hoặc M. de Maguères, nguyên công-sứ Bắc-kạn về Pháp mới sắp sang, sẽ bổ đi công-sứ Kiến-an.

Đường xe lửa Vân-nam. — Đường xe lửa Vân-nam ở kilomètre 103+150 vào quãng hai ga Pous-tau-'s'ng và Wan-Tang bị lại đổ nọ, nay đã lưu thông được như thường.

Sách mới. — BỆNH DỊCH TẢ của Trần-Đức-Hợp, y-sinh phủ thương Thanh-hóa soạn, Hoàng-minh-Vui xuất-bản. Imprimerie Mạc-đình-Tư, Lê-văn-Tân successeur. Giấy nhật-trình, khổ 13 × 20, 20 trang, giá bán 0$10.

Làm phép hôn đi thứ nhất tại nhà thờ mới. — Bản-quán sẽ tiếp được bài sau này :

Đến chủ-nhật này 4 décembre tức là 11 tháng một ta, giáo dân Hà-thành sẽ tổ-chức cuộc lễ làm phép hôn đi thứ nhất tại nhà thờ các Thánh Tử Vị Đạo tây-nam đã chịu tử-hình tại đất Bắc-kỳ. Nhà thờ ở về phố cửa Bắc (Boulevard Carnot).

Bắt đầu khởi hành lễ từ 8 giờ sáng, do Đức chú Hanoi làm chủ lễ. Tiếp đến mở cuộc chợ phiên rất vui có cả âm-nhạc nữa.

Hà-thành ta mới có cuộc lễ này là một, anh em đồng-bào ta hãy kỳ lương-giáo nên đến dự cuộc, trước là giúp vào sự công-ích sau mua vui.

Các ông luyện thể thao nên nhớ thứ bột PHOSCAO.

Sau khi luyện tập nhọc-mệt, bột PHOSCAO là thứ đồ ăn bổ bổ và tăng thêm sức-khỏe.

Bán tại L'U. C. I. A. Đại-lý Độc-quyền

Không nỡ học chân lại

Dù người nhân-nhân kín đáo ấn đâu, nếu đã dùng đến những kiểu bít tất của bản-hiệu. Thực không còn mấy ai là đang tìm dùng miếng da hay miếng đệm (1) che chân lại nữa. Mà thật thế, nếu quí khách không tin xin mời quá bộ lại bản hiệu, xem nhời nói trên kia có đúng không.

V. DEMANGE, Hanoi

(1) Coulors de vieux

Sữa hiệu BERNA là thứ sữa người ốm nên dùng.

Bán tại sở L'U. C. I. A. Đại-lý độc quyền

CÁC NHÀ ĐỒNG ĐỒ ÁNH NÊN BIẾT

Vì hiện bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Sulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ đồng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mua hỏi gọi.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng - thẩm xử những việc sau này:

Xui dục người làm loạn rồi lại đi báo. — Vũ-văn-Miệm 18 tuổi quán ở Hanoi không tố lấy đến được một tờ giấy xui dục khởi loạn đem lên Cao-bằng vào nhà Nông-văn-Cam là chánh đoàn xui dục làm xằng không được, liền lấy giấy ấy giấu một nơi ở nhà chánh-đoàn, rồi đi giáo là khởi loạn khi khám nhà chánh-đoàn thì quả bắt được giấy ấy. Tòa án Trùng-trị Cao-bằng vào phủ Vũ-văn-Miệm 3 tháng tù vì tội xui giục khởi loạn và Nông-văn Cam 6 tháng tù vì tội giấu-giếm việc ấy vì tòa cho là nếu không đồng-đang thì đã bắt tên Miện trình quan trên.

Tòa Thượng-thẩm tăng phạt tên Miện lên 1 năm tù và tha cho Nông-văn-Cam vì xét là hắn ngờ rằng tên Miện là một-tuám nên ka ông dám bắt

Gá bạc. — Nguyễn-huy-Tiệp tức Lương phải tòa án Trùng-trị Hai-phòng phạt 3 tháng tù và 100 quan vì tội gá bạc lấy nó. Tòa Thượng-thẩm giảm tội ta xuống 1 tháng và y án phạt.

Thuốc phiện lậu. — Ông-tại-Hoàng là Khách bán thuốc phiện có mua bài, tuân lại mua thuốc lậu bán cho người ta. Sau có người biết, tố giác thì sở Thương-chính khám bắt được quả tang, tòa án Trùng-trị Hai-phòng phạt 3 tháng tù 500 quan và bắt phải nộp 3402 p. 18 cho sở Thương-chính. Tòa Thượng-thẩm y án.

Nguyễn-văn Quang buôn bán bị sở Thương-chính nắm được cứu thuốc phiện lậu phải tòa án Trùng-trị Hanoi phạt 500 quan và bắt phải nộp 244 đồng cho sở Thương-chính. Nay vì bản bị cáo đã trang tính xong rồi và sở Thương-chính rất đơn kiện nên tòa Thượng-thẩm bỏ án ấy đi không xét nữa.

Tiền tiền của chủ. — Đỗ-viết-Cát tức Cai-Cu làm công với một hiệu cho thuê xe ở Haiphong đi thu tiền xe được 230 đồng đem cả tiền ấy trốn đi, lại lấy của chủ mất cái xe đạp nữa. Khi chủ có đơn kiện thì sở mật-thám bắt được ở Hanoi. Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt 8 tháng tù và 50 quan. Tòa Thượng-thẩm xét tên ấy chỉ thiếu mất 50 đồng tha cho tiền phạt và giảm tội tù.

Người quan lại. — M. Lê-Tụng, tri phủ hạng nhất phủ Hòa-an (Cao-bằng) nay đổi đi thương tá Thái-nguyên, thay M. Ng-hữu-Tou đại kỳ vì hưu.

M. Ng-văn-Nghị, tri huyện hạng nhất huyện Tiên-lãng (Kiến-an), nay bổ quyền tri-phủ Hòa-an, thay M. Lê-Tụng.

M. Đỗ-quang-Giai, tri-huyện hạng ba, trợ tá phủ Kouai-châu, nay bổ tri huyện Tiên-lãng, thay M. Ng-văn-Nghị.

M. Vũ ngọc-Liên, tri-phủ hạng nhì ở huyện Gia-viễn (Ninh-bình), nay tạm đổi và tên nhì phủ Thống-sứ.

M. Ng-tập-Lễ, tri huyện hạng hai tòa sứ tại đinh quan tuần-phủ Hà-nam nay bổ đi huyện Gia-viễn.

M. Ng-hữu-Thụ, tri-phủ hạng nhì, thương-tá Thái-nguyên, nay đổi về tòa nhì phủ Thống sứ.

MM. Lê-Tụng, Ng-văn-Nghị, Đỗ-quang-Giai, Vũ-ngọc-Liên, Ng-tập-Lễ và Ng-hữu-Thụ điều được lĩnh khoản tiền phụ cấp và đổi chỗ ở, theo như nghị-định ngày 30 avril 1927.

Người tòa sứ. — M. Ng-phạm-Toàn, tham-tá tập sự, miễn bổng 1.100 đồng, mới bổ, nay bổ vào tòa nhì phủ Thống-sứ.

M. Ng-đại-độ, thư ký hạng ba, tại tòa nhì phủ Thống-sứ, nay đổi sang tòa nhất.

M. Ng-trọng-Quán, thư ký tập sự mới bổ, nay bổ đi Hà-giang.

M. Đỗ-văn-Thanh, thư ký phụ hiệu ở Lạng-sơn, nay bổ thư ký tập sự niên bổng 350 đồng.

Tiền phụ-cấp của người y-sĩ thú sai. — Vì người y-sĩ thú sai ngày nay đương thiết dụng, cần phải khuyến khích nên quan Toàn-quyền không muốn giảm bớt phụ cấp của người ấy và định rằng, phàm các viên y-sĩ thú-sai nào phải đương thay một ông thầm thuốc Tây trong một tỉnh, thì đồng niên cứ được lĩnh khoản tiền phụ cấp 360 đồng như trước không kể các khoản phụ cấp về lộ phí như lệ đã định.

Có gỗ trắc phiến và ván muốn bán Hỏi tại số nhà 20 phố Tiên-Tsin, Hanoi.

Thuốc lá MÉLIA hương-vị thơm-ngon vào bực nhất.

Bán buôn tại L'U. C. I. A. đại-lý độc-quyền

Đã số hóa bởi Trung tâm Lưu trữ Quốc gia IV
Từ microfilms trường Đại Học Cần Thơ

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Cela était tout récent, les entailles étaient blanches dans le vieux mortier noir, une touffe d'ortie au pied du mur était poudrée de fin plâtras frais. Cela probablement avait été écrit là dans la nuit. Qu'était-ce? une adresse? un signal pour d'autres? un avertissement pour lui? Dans tous les cas, il était évident que le jardin était violé, et que des inconnus y pénétraient. Il se rappela les incidents bizarres qui avaient déjà alarmé la maison. Son esprit travaillait sur ce canevas. Il se garda bien de parler à Cosette de la ligne écrite au clou sur le mur, de peur de l'effrayer.

Tout cela considéré et pesé, Jean Valjean s'était décidé à quitter Paris, et même la France, et à passer en Angleterre. Il avait prévenu Cosette. Avant huit jours il voulait être parti. Il s'était assis sur le talus du Champ de Mars, roulant dans son esprit toutes sortes de pensées. Thénardier, la police, cette ligne étrange écrite sur le mur, ce voyage, et la difficulté de se procurer un passeport.

Au milieu de ces préoccupations, il s'aperçut, à une ombre que le soleil projetait, que quelqu'un venait de s'arrêter sur la crête du talus immédiatement derrière lui. Il allait se retourner, lorsqu'un papier plié en quatre tomba sur ses genoux, comme si une main l'eût lâché au dessus de sa tête. Il prit le papier, le déplia, et y lut ce mot écrit en grosses lettres au crayon:

DÉMÉNAGE

Jean Valjean se leva vivement, il n'y avait plus personne sur le talus; il chercha autour de lui et aperçut une espèce d'être plus grand qu'un enfant, plus petit qu'un homme, vêtu d'une blouse grise et d'un pantalon de velours de coton couleur poussière, qui enjambait le parapet et se laissait glisser dans le fossé du Champ de Mars.

Jean Valjean rentra chez lui sur-le-champ, tout pensif.

II

Marius

Marius était parti, résolu de chez M. Gulferomand. Il avait cette idée que espérance bien petite, il en sortait avec un désespoir immense.

Ce reste et ceux qui ont observé les commencements du cœur humain le comprendront, le lancier, le dandy, le dandin, le cousin Théodule, n'avait la moindre ombre de son esprit. Pas la moindre. Le jeune homme avait un portrait en apparence espérer que quelques traits de cette révélation faite à son grand-père, au petit-fils par le grand-père. Mais ce que le drame y gagnerait, la vérité le perdrait. Marius était dans l'âge où, en fait de mal, on ne croit rien; plus tard vient l'âge où l'on croit tout. Les soupçons ne sont autre chose que des rides. La première jeunesse n'en a pas. Ce qui bouleverse Othello, glisse sur Candide. Soupçonner Cosette! il y a une foule de crimes que Marius eut faits plus aisément.

Il se mit à marcher dans les rues, ressource de ceux qui souffrent. Il ne pensa à rien dont il pût se souvenir. A deux heures du matin il rentra chez Boulle rac et se jeta tout habillé sur son matelas. Il faisait grand soleil lorsqu'il s'endormit de cet affreux sommeil pesant qui laisse aller et venir les idées dans le cerveau. Quand il se réveilla, il vit debout dans la chambre, le chapeau sur la tête, tout prêt à sortir et très affairés, Courfeyrac, Enjolras, Feuilly et Combeferre.

Courfeyrac lui dit:

— Viens-tu à l'enterrement du général Lamarque?

Il lui sembla que Courfeyrac parlait chinois.

Il sortit quelque temps après eux. Il mit dans sa poche les pistolets que Javert lui avait confiés lors de l'aventure du 3 février et qui étaient restés entre ses mains. Ces pistolets étaient encore chargés. Il serait difficile de dire quelle pensée obscure il avait dans l'esprit en les emportant.

Toute la journée il tâcha sans savoir où; il pleuvait par instants, il ne s'en apercevait point; il alla à pour son dîner une flûte d'un sou chez un boulanger, la mit dans sa poche et l'oublia. Il paraît qu'il prit un bain dans la Seine sans en avoir conscience. Il y a des moments où l'on a une fournaise sous le crâne. Marius était dans un de ces moments-là. Il n'espérait plus rien, il ne craignait plus rien; il avait fait ce pas depuis la veille. Il attendait le soir avec une impatience fiévreuse, il n'avait plus qu'une idée claire, — c'est qu'à neuf heures il verrait Cosette. Ce dernier bonheur était maintenant tout son avenir; après, l'ombre. Par intervalles, tout en marchant sur les boulevards les plus déserts, il lui semblait entendre dans Paris des bruits étranges. Il sortait la tête hors de sa rêverie et disait: Est-ce qu'on se bat?

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

(Tiếp theo)

Nét chữ trắng vạch vào bức tường cũ đen, bụi vôi bẩy còn ở trên một bụi gai mọc dưới chân tường. Quyết hẳn là ai vừa vạch ban đêm. Những chữ ấy là thế nào? Là một chỗ ở của ai chăng? Hay là một cái dấu hiệu để báo tin cho ai? Hay là ai báo trước cho ông biết cái gì? Dấu thế nào mặc lòng, cũng là có người lạ đã vào vườn ta. Ông mới nhớ ra những chuyện bóng người ngày trước. Ông bèn nghĩ quanh nghĩ quẩn mãi. Ông không nói gì cho *Cosette* biết, e nữa cô lại sợ-hãi

Ông cần đi nhắc lại chân-chế rồi ông quyết chí từ bỏ đất Ba-lê, từ bỏ cả nước Pháp, sang nước Anh mà ở. Ông đã báo cho *Cosette* biết trước rồi. Ý ông muốn đi khỏi trước tám ngày. Ông bèn ra ngồi chỗ bờ đất trường Tập-trận, nghĩ vẩn-vơ trăm nghìn nỗi, nào thằng *Thenardier*, nào linh cảnh-sát, nào dòng chữ vạch ở tường, nào việc viễn-du sắp tới, nào sự lấy giấy quá-ải khó-khăn.

Ông đương bàn-khoăn nghĩ-ngợi như thế chợt nhìn bóng nắng thấy sau lưng mình có ai vừa đến đứng trên cái bờ chỗ mình ngồi. Ông đã toan ngoảnh lại xem, thì thấy một mảnh giấy gấp tư rơi ngay trên đùi gối, tự hồ có ai cầm trên cao mà bỗng rơi xuống vậy. Ông nhặt lấy mảnh giấy, giở ra xem thì chỉ thấy mấy chữ lớn này, viết bằng bút chì:

DỌN NHÀ ĐI

Ông đứng phắt ngay dậy, nhưng nhìn lên trên bờ thì không thấy ai nữa; ông nhìn quanh thì chỉ thấy một đứa gọi là con-nít thì là lớn quá, mà gọi là người lớn thì hãy còn bé, mình nó bận một cái áo làm-thợ xám và một cái quần bằng nhung vải, sắc như sắc đất bùn, đương bước qua cái bao-lơn mà tụt xuống dưới bức tường Tập-trận.

Ông vẽ ngay nhà, lấy làm lo nghĩ.

II

Marius

Marius từ nhà ông ngoại ngao-ngán mà đi ra. Khi cậu vào thì gọi là có một chút hi-vọng, khi cậu đi ra thì không còn mong nổi gì nữa, nản chí vô cùng.

Và lại — câu này trước giả như ta, những người đã có sự nhân-tâm trong thời niên-thiếu thì hiểu — cái chuyện viên quan hai coi binh cầm-lao, cái chuyện thằng ngoại, cái chuyện anh họ bên ngoại *Théodule*, không có làm cho *Marius* phải nghĩ-ngợi một li một đinh nào cả. Cái không có ngờ-vực tí nào. Giả sử gặp nhà làm thơ chuyện lối kịch xúc-cảm nhân-tâm, thì đã vin ngay cái câu chuyện ông cụ ngẫu-nhiên nói ra đó mà kết cấu nên những hồi tăng-liu li-kì, nhưng mà câu chuyện trên sân khấu đầu hay, trong sự thật không đúng. *Marius* đương ở cái tuổi không tin rằng lòng người có sự xấu. Phàm người ta gặp lúc đa giả rồi mới sinh đa nghi. Những sự nghi-ngờ của người ta chẳng qua là một thứ nhân-tràn vô hình. Người thanh-niên không có nhân. Cái cớ nào làm cho *Othello* phải bồn-chồn gan ruột, đối với anh *Candide* thật-thà thì nó trơn đi như không có chi vậy. Ai mà đám nghi ngờ *Cosette*! *Marius* có thể phạm được trăm nghìn tội ác đuy cái tác đó thì không đám.

Cậu từ nhà ông ngoại ra cứ đi lang-thang mãi ngoài đường, đó là một phương an-thần của kẻ sầu não. Trong khi ấy cậu không có nghĩ đến cái gì mà về sau có thể ôn lại được. Hai giờ sáng cậu mới về nhà bạn, cứ để nguyên cả quần áo thế, lần lên cái đệm mà nằm. Khi cậu thiu-thiu được cái giấc ngủ nặng-nề mê-mệt mà tư-tưởng vẫn như đi lại phảng phất trong đầu, thì trời đã nắng to. Khi cậu thức dậy thì cậu thấy bốn cậu bạn là *Courfeyrac*, *Enjolras*, *Feuilly* và *Combeferre* đội mũ đương thăng-đăng giữa phòng ngủ, có dáng tất tả, sắp đi đâu. *Courfeyrac* hỏi cậu:

— Anh có đi đưa đám ông nguyên-soái *Lamarque* chăng?

Cậu ngơ-ngác mà nghe, tự hồ *Courfeyrac* khi ấy nói tiếng Chi-na vậy.

Bốn cậu kia đi được một lát rồi cậu cũng đi, cậu bỏ vào túi hai khẩu súng nhỏ mà *Javert* đã giao cho cậu hôm mồng 3 tháng hai, nhân cái việc đi bắt cướp hôm ấy, về sau cậu không gặp *Javert* nữa, cho nên hai khẩu súng đó cậu vẫn còn giữ. Bạn hãy còn nguyên nạp sẵn. Khó mà nói được khi ấy trong đầu cậu nghĩ ám-thầm ra làm sao mà lại đem súng đi theo.

Cả ngày hôm ấy cậu đi tò mò những đâu không biết. Trời thỉnh-thoảng đổ mấy hạt mưa cậu cũng không nghĩ đến. Cậu vào hàng bánh mua cái bánh cuốn một xu để ăn, nhưng bỗ tôi rồi quên đi mất. Nghe đâu cậu có xuống sông *Seine* tắm mà rồi sau không nhớ. Người ta có lúc trong đầu than cháy đỏ. *Marius* chính đương ở cái lúc đó. Không còn mong đợi cái gì, mà cũng không còn biết sợ cái gì nữa. Cậu vào cái bước ấy là từ hôm trước kia rồi. Hôm ấy cậu chớ trôi tối nông ruột quá. Duy chỉ còn cái tư-tưởng ấy là minh-bạch mà thôi: Đến chín giờ thì được gặp *Cosette*. Cái hạnh-phúc sau cùng đó, bây giờ là gồm cả cuộc tương-lai của cậu. Sau rồi thì là tối như đêm đầy như đất cả. Cậu đi lang-thang những con đường vắng nhứt như thế, thì thỉnh-thoảng hình như nghe có chuyện gì náo-động trong phường-phố kinh-thành. Có lúc cậu như sực tỉnh cơn mơ mà hỏi rằng: Đánh nhau đâu thế nhỉ?

(Còn nữa)

Thuốc về y-học cổ của ta

Cẩm-nang trịnh học

Nữ khoa tạp chứng

Thụ thai luận

(Tiếp theo)

Lời dặn

Trên nói tà phục thì kíp nên hạ, nhưng trong phương lẽ hạ lợi, cấm không được dùng mang tiêu, nếu dùng mang tiêu, thì thai đọa lập tức nhời cần thiết phải ghi nhớ.

Địa chất muốn mầu mỡ thế nào, cũng phải nhờ có thiên khí, muốn vật mới phát sinh, cho nên những chỗ ẩm thấp dẹp tối, không có bóng nắng và ánh sáng chiếu đến cây cối không thể gì mọc được, suy vậy thì sự tai dựng của người ta, cần nhờ được âm dương điều hòa khí huyết xung thực, thế thì huyết nên bổ mà khí cũng không nên hàn, nhưng huyết vượng thì khí trệ, thế tất phải dùng hàn lễ cho được lưu động, cho nên phương thư mới có câu « hàn khí sinh được phần hữu khả thì » nghĩa là (thuốc hàn khí có lúc nên dùng) tức cũng là nghĩa thai liệu ngũ thuận khí đó thôi, chứ không phải bảo mà làm cho xuy nhược, xem kia nhà Hồ-dương công chúa sinh nào, ông Nam-sơn đạo sĩ dùng phương xếu thai điều trị mà sẩu thuận lợi, chẳng qua cũng vì rằng: ông thấy bà công chúa bẩm-phú đầy, thì biết là tinh nguyên bị phi sơ bổ sát không xong gì được, nên ông dùng hàn lễ để đạo tiết mẫu khí, cho được mà tồi thai sinh, đó cũng là sở quan thế. điều cần ông vậy. Vậy mới biết thai chỉ sở tàn bì thân thai ấm, nỗ nhân cũng chỉ vì những người khí thực phi đại mà chết ra, chứ những người khí hư, trường mãn phác thống, thì tất phải dùng sâm truật đại bổ, có ai đem hàn lễ mà thi trị bao giờ?

Liệu trị thai bệnh, cốt phải ức dương trợ âm, nhưng ức dương mà ngờ có ý trợ âm, hoặc trợ âm mà ngờ có ý ức dương mới được, chứ vừa dùng phương lễ ức dương vừa dùng phương lễ trợ âm, thì âm được và dương được cùng gánh nhau, tất biến sinh nhiều chứng bệnh khác cho nên ông Nam-sơn đạo sĩ dùng bài chỉ sự tán để ức dương, dẫn phục hài tử vật để trợ âm, thế là vừa ức dương vừa trợ âm mà thuốc tai cũng là âm được cố, vậy thì liệu cơ ứng biến, ông chả cũng đã quyền hành lắm đó? nhưng dẫu là rằng: ông có dùng bài nội bổ hoàn tiếp dẫn cho nên chỉ xét tử vật là hàn lễ mà cũng không tổn thai nguyên, ông thực đáng làm gương cho các nhà hậu học.

Tiểu dẫn

Thai bệnh vì cớ gì mà phải ức dương trợ âm? Đáp rằng dương khí thịnh, thì âm bị dương lấn đi mà kinh mạch vọng hành (hoặt chảy không nổi theo kinh mạch), mới sinh ra thai động thai chậm cho nên phải ức dương trợ âm là vì thế.

Ông Đan-khê nói rằng: những người dẫu có phong lưu mà can sẩn cũng có, những người ăn nhàn vô sự mà nan sẩn cũng có, có riêng một hạng người nào, phương thư nhứt thiết cho bài sẩu thai ấm là điều ế-hồi sinh cũng chưa tất đã là chính đáng, kẻ như Hồ dương công chúa kia, nếu phong hậu nguyên khí xung thực, phi cơ bổ sát thai nguyên tất phải hào khí cho được rõng đường truyền chão, thì làm sao mới để dang, cho nên ông Nam sơn đạo sĩ dùng bài sẩu thai chỉ sự tán để ức dương dùng khí là phải, thế mà ông Đan-khê sao cũng còn gia dương qui sao được hư nhược, nếu phương chỉ người khí hư (người bẩm bậm hệch) khí chậm (người không tao động) thai, nguyên nhân mẫu khí suy, không thể tự chuyển vận được, mà lại dùng hàn lễ, thì làm sao chả càng thêm khế khẩn chậm sẽ bay sao? bài bằng dùng bài tử tô ẩm gia sâm truật hoặc bài đại sinh tin gia chỉ sác sa nhân để tuần bổ nguyên khí cho người thai phụ, tai chả ổn thôn hoa là bài sẩu thai ấm lắm ru?

Phụ lục đặt mình tán

Nhân sâm, bạch-truật, bạch-thược, đương-qui tô-tô, đại phúc bì, trần-bì, cam thảo.

Ông Dưỡng-qui liệu trị thai tiêu, nhứt thiết dùng bài địa hoàng ẩm gia ô tục để bổ thận chứ không dùng sâm truật sung phế, vì bào thai phụ bổ vào thận tạng, thận số thì thai yên lẽ đó rất đúng, nhưng xét cho kỹ, thì mười vật tiêu diệt bởi tự hồ, vẫn là tạo hóa tự khiếu, vậy lao thể nhứt nội tinh dục đều có thể động hỏa thì đều có thể đọa thai, không những tự thận nguyên bất cố, và lại tì vị hư nhược, trang khí không hòa, thì cần lấy đầu làm tinh huyết mà tự hóa dục, cho nên phương thư nói an thai cốt thanh nhiệt dưỡng huyết mà sau khi đã thanh nhiệt dưỡng huyết, lại phải ích tì thổ để bồi nguyên khí hậu thiên, thì cầm trụt cũng chưa tất không phải là yếu được. Trương nây (Trương là tên ông trầm-nang) biên tập cả hai lời để của nhà suy ngh.

Chuyện thai pháp

Xưa có câu rằng: « tam nguyệt thấy thai vị hữu định nghi, khi lo tiêm cẩm, tạo hóa mật di » nghĩa là (ba tháng thai mới ngưng kết thành hình, chưa có cơ thể gì cả, khi lo tiêm xác, có lẽ chuyển di biến hóa được) vậy sái lẽ tạo hóa đã định sẵn ai giám bảo là không, cho nên cái bực biến chi mà bàn, vẫn thường nói dương sinh âm chưng, nói dương sinh âm hóa thì cái ngài chả cũng đã ý hồi trong chữ trưng chữ hóa lắm ru?

Hoài thai tháng thứ nhứt gọi là thấy cao (mỡ mới đông vàng) tháng thứ hai gọi là thấy phát (đầu mới nẩy), tháng thứ ba gọi là thấy thai (thai mới thành hình), khi đó nhân khi mới ngưng tụ hình chất hãi còn non yếu như thế nhị hoa đào, thai phụ nên phải nương nhu, mong cho được nhị đào khỏi rụng, dẫu lâu ngày kết sẩu, hình thể cho sẽ rõ dàng hơn trước, chả qua cũng sẽ là hòn đất mới nguyên tự

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

A une jeune morte.

Comme on voit sur la branche au mois de Mai, la rose,
En sa première jeunesse, en sa première fleur,
Rendre le ciel jaloux de sa riche couleur,
Quand l'aube de ses pleurs au point du jour l'arrose,
La grâce dans sa feuille et l'amour se repose,
Embaumant les jardins et les arbres d'odeur;
Languissante, elle meurt, feuille à feuille déclose.

. . . . . .

Ainsi en la première et jeune nouveauté,
Quand la terre et le ciel honorait la beauté,
La Parque t'a tuée et cendre tu reposes!
Pour obsèques reçois mes larmes et mes pleurs,
Ce vase plein de lait et ce panier plein de fleurs
Afin que vif ou mort, ton corps ne soit que roses.

RONSARD.

Viếng hồn mỹ-nhân

Đời ai tựa kiếp đóa hồng, [máy,
Trên cành, mới nở, bụi vàng nước
Hương thơm bay khắp đó đây,
Bông hoa xinh đẹp đương ngày xuân xanh.
Phô-phang sắc thắm trên cành,
Sáng ngày tuyết điểm thêm phần tốt tươi.
Rỡ ràng ngọc nói, hoa cười,
Nhờ đâu phút chốc hết đời hồng-nhan!
Trời xanh đố-kỵ phũ phàng!
Nỡ lòng giết-ghét, nghề sáng xét xa...
Giờ hoa khác hẳn thuở xưa,
Nụ phai sánh rữa, bông khô đã tàn!
. . . . . .
Nhớ ai khi hãy còn xuân,
Trên trời dưới đất cõi trần mến yêu.
Đào tơ, liễu yếu, mỹ miều,
Biết đâu ai đã vội theo Tử-thần!
Hồng-nhan sao khéo đa-truân,
Hoa tàn, người khuất, gương tan mất
Viếng ai giọt lệ tuôn rơi, [rồi!
Bó hoa, bình sữa xin người chứng-
Dù tươi dù héo mặc lòng, [minh;
Hương hài cùng với hoa hồng khác chi.

P. h-Ngọc (Bắc-ninh)

Các đường xe lửa ở Đông-dương

VI

Các đường mới phải làm

Từ năm 1921, Chính-phủ Đông-dương đã cho điều-khám một cái chương-trình mới về việc làm các đường xe lửa ở Đông-dương.

Thật thế, việc mở mang đường xe lửa Đông-dương hiệp đương lắm ngày nay, tuật chưa được tương-đương với mấy khẩu-hiệu về đường kinh-tế ở trong xứ.

Thế mà vì năm 1898, tính tổng đường kinh-tế không được lợi lắm, nhờ về sách xếp đặt đường ấy tài của ông Daumer mà có thể làm được tới linh 1.800 km. đường xe lửa; vậy về sau không lẽ nào để tại cái ảnh-hưởng về sự chiến-tranh mà không thể thực hành được một cái chương trình công-tác ít ra cũng được rằng-rãi như cái chương-trình về năm 1898.

Vả chăng, các đường xe lửa mở sau, đều với việc mở mang trong xứ, có một cái sức nhanh chóng mạnh-mẽ hơn các đường xe lửa ở trong chương trình năm 1898. Điều ấy thật chẳng còn phải bề nghi gì nữa. Vì rằng, một đăng thì xứ Đông-dương ngày nay thịnh vượng hơn năm 1898 nhiều và có thể hưởng dụng được một cái cơ khí hoàn bị một cách nhanh chóng hơn; một đăng thì một phần lớn các công việc trong chương trình mới thì mới có lợi.

Cái chương trình mới ấy gồm có việc làm các đường xe lửa sau này hiện tới cần cho việc mở mang xứ thuộc địa.

1. Đường Tân-áp đi Thakhet. — Con đường này làm nối con đường xe lửa chạy suốt dọc Đông-dương với đường thủy sông Mékong là con đường phải gấp làm trước nhất.

Con đường ấy bắt đầu từ chỗ gần Tân-áp đường xe lửa Vinh-Đông-hà, vượt qua dẫy núi Trường-sơn do con đường ngầm chỗ dưới đèo Mu-ga, sang mé bên A'-lao, tới có miền Sé-ban, fai, miền Nam-đến mà đến Thakhet.

Bề dài con đường ấy tổng cộng là 185 kilomètres, trong số ấy thì 53 km. ở bên đất Trung-kỳ và 133 km. ở bên đất A'-lao. Số phí tổn tìm con đường ấy tính hết 15 triệu bạc, thành ra mỗi kilomètre đường tốn hết 80.000 đồng.

2. Đường Tourane đi Nha-trang. — Con đường này, các Hội đồng dân cử Nam-kỳ từng đã nhiều lần yêu cầu làm. Con đường ấy sẽ làm mất một khúc trở ngại bấy còn vướng ở con đường xe lửa chạy suốt dọc Đông-dương và sẽ hưởng ứng việc đem nhân công ở miền Bắc dân cư trù mật vào khai khẩn và mở mang việc nông sản ở các miền Trung và Nam Trung kỳ.

Con đường ấy, bề dài là 550 kilomètres, trị giá phí tổn hết 38 triệu bạc tính ra mỗi kilomètre chi phí hết 70.000 đồng.

3. Đường Saïgon đi Pnom Penh và bờ cõi nước Xiêm. — Đường này lại cho miền Bắc Nam-kỳ và phía xứ Cao-mên ở phía Tây và Tây Bắc thành Pnom-Penh. Những miền phì nhiêu ấy hiện đã có nhiều nơi cày cấy được, và có thể chắc rằng kể có cách vận tải tiện lợi thì sẽ mở mang ra được.

Con đường ấy cốt giữ cho mối giao dịch ở miền Battambang không thành ra qui lợi cho con đường xe lửa của Xiêm-la đương làm từ Bangkok tới địa giới Cao-mên.

Sau nữa, đường ấy lại khiến cho mối ngã đường xe lửa Đông-dương với ngã đường xe lửa Xiêm-la, và làm cho giao dịch từ Bangkok tới Saïgon được tiện lợi hơn.

Số chi phí về cốt đường này trị giá tới chừng 45 triệu bạc, tính trung bình mỗi kilomètre tốn hết 71.200 đồng.

(Còn nữa) D. dịch

Đoan-thiên tiểu-thuyết

Khóc cười sống thác

(Tiếp theo)

Càng ở trong nước Thái-bình, cô nàng Hồng-liên là con gái nhà nho, gia tư cũng thường thường bậc trung, cha mẹ nàng tuy không lấy gì làm tiền của sán lắm, nhưng cũng đã cung cấp cho nàng ăn no.

Nàng Hồng-liên thông tuệ từ thở nhỏ, năm lên 8, lên 9 tuổi, văn làm đã hay, người trong nước đều gọi là « Nữ thần đồng » đến năm xuân xanh xấp xỉ tới tuổi cập-kê, thì cái tiếng văn chương, sách trí của nàng đã lừng lẫy khắt trong nước, nàng vốn là người có tư sắc, nhan sắc đến bấy giờ lại vừa đúng lúc dậy thì, hoa thua thắm liễu kém tươi, tóm là một bậc giai-nhân nghiêng thành nghiêng nước, nàng lại có đức tính đoan trang, nết na thảo mỉ, chỉ thích chăm chỉ học hành, lúc nhàn hạ lại vá may thêu thùa, chứ không hay cười nói phóng phiếm.

Tuy nàng là một người con gái nhà hàn nho, nhưng sở tài, sở sắc, lại có nết, nên các công tử các nhà quan Công, Khanh, cùng các ông nghè ông cử tân khoa, tranh nhau đến dạm, tìm đi thư lại, thực là lắm mối, nhưng nàng vẫn theo cái cửa đóng, trướng rũ mà chẳng nhận lời đâu cả. Vì mỗi hạng người nàng xét mỗi vẻ: các công tử, thì chê rằng quen thói phong lưu mà phá của cha mẹ, các nhà tân học thì chê rằng sử chỉ rộng suồng, mà tự do lên láo, các nhà cựu học, thì chê rằng giả mạo đạo đức mà có tính mưu gian, người thì chê rằng sở tài không có bạnh, người thì chê rằng, có nhân hoàn thực nhưng ít trí khôn, bỉ sái cách kén chọn của nàng kỹ như thế, nên không ai đến dạm, nàng lấy làm vừa ý.

Cha mẹ nàng thấy con kén chọng kỹ lưỡng quá như thế, nghĩ rằng con có tính gần lấy làm chán ngán, nhân lúc nhàn hạ hỏi nàng rằng:

— Thế thì con định lấy ai? hay là muốn lấy vua?

Nàng Hồn-liên đáp rằng:

— Thưa với cha mẹ bất cứ vua hay dân, bất cứ nhà giàu sang hèn hách, hay kẻ hàn vi tầng kiết, bất cứ ông lão tóc bạc, hay chàng tuổi trẻ đẹp giai, hễ ai có kiếm đủ cả tài lẫn đức thì con mới lấy.

Bà mẹ nàng nói:

— Sao con lại điên đỡ thế con, bấy lâu học hành chữ nghĩa để đâu?

— Thưa mẹ con chả điên đỡ chút nào cả, vì cái tâm con định kết duyên với ai, cũng là cái tính thiu, chứ không ở cái vẻ: chết.

Minh-đạt-tiên-sinh đã 60 tuổi rồi lẽ chưa có vợ, không phải là cái chí tiên-sinh định khiết thân như các nhà tu tiên, lẽ vì chưa kén được ai là người mình lấy làm bằng lòng, cho nên chưa lấy, nay nghe tiếng nàng Hồng-liên là người có tài có hạnh, ý tiên-sinh cũng muốn nhờ bà-nghi-ân đến nói chuyện cầu hôn, nhưng lại nghe thấy tiếng đồn rằng: « các ông nghè ông cử tân khoa ít tuổi, cùng các công tử nhà quan đại thần, tranh nhau đến dạm, nàng đều không bằng lòng lấy ai cả. » Mới nghĩ thầm rằng, bọn thiếu niên anh tuấn, nàng còn chê thiết, huống chi mình đã tuổi già tóc bạc, còn gì là cái xuân xanh nữa mà người thiếu niên tường đến, vả lại mình đã ngoài mươi tuổi, gia lấy người trạc độ hơn 40 nữa, thì còn đã coi, chứ mưu lấy người 17, 18 tuổi thì sao cho khỏi thân-ba-gai người mình rằng: « đã già rồi mà lại còn hiếu sắc » sợ gương thấy mất đeo kính trắng, mà đã hoi dân, chém rắn điểm bạc, mà còn muốn kết duyên với người thiếu-nữ, thì vẫn tâm ở lẫng-đãng thế lắm dư, không kể nhờ bà nghĩa-ân nói nàng không bằng lòng nữa vì đã vạn nhất nàng bằng lòng lấy, thì sau khi người về, sao cho khỏi miệng thế chê rằng: « già tiếc không xứng đôi, người học thức đã lão thành, mà không chín chắn » Bởi thế nên khiến nhờ bà-nghĩa-ân đi nói truyện cầu hôn, lại thôi không nói nữa.

Vì cái tuổi sai lệch nhau xa, nên Minh-đạt-tiên-sinh dẫu có cái tư tưởng muốn kết duyên với nàng Hồng-liên, nhưng hễ rằng ra sự thẹn thùng, không dám nói cho ai biết, mà cũng đành rằng không khi nào cái hi vọng việc ấy được như ý mình nguyện.

Một hôm Minh-đạt đến chơi nhà ông bạn tân là ông tiến sĩ khoa bính-ngọ, tên là Kỳ-điện.

Kỳ điện lâu nay chưng nhớ bạn hiền nay được Minh-đạt đến chơi lấy làm mừng rỡ, liền đem ra ba tờ giấy viết đặc những chữ cho Minh-đạt xem, Mỗi tờ giấy có bài cảnh-trí, nói dáng hoa lọc chế ra một thứ gương soi, biết được bụng người gian, người ngay, hễ soi vào bụng người gian thấy xám đen, soi vào bụng người ngay thấy trong sáng, lại có giấy nọ có nai bài thuốc, mặt bài thuốc chữa cho người khỏi hẳn cái bệnh « *Ngoài mặt giả nhân đức mà trong bụng thâm độc* » Ba tờ giấy ấy đều có ký tên nữ sĩ Hồng-liên.

Kỳ điện bảo Minh-đạt rằng sẽ xem cái chữ chữ hóa, cùng những vị thuốc chữa tâm can, thì cái gương này, với hai bài thuốc, đến lúc chế ra quả có thành hiệu như thế thật, chứ không sai.

Minh-đạt vốn là người thông thái lạ thường, xem xét ngẫm nghĩ cách thức chế thứ gương đã viết ở trong tờ giấy, và các phương thuốc chữa trị các bệnh ấy, biết đích rằng đến lúc làm ra quả thành hiệu thật, nghĩ thầm rằng mình đã tự phụ là một người tài hoa nhất thế giới, mà suốt thế-giới cũng đều phụ mình là người tài hoa hơn cả, thế mà không ngờ nay thấy cái tài của nàng Hồng-liên độc biệt như thế này, không những không kém gì ta, mà lại có phần tinh xảo hơn ta, nghĩ thế nhất định tìm kế cầu hôn với nàng Hồng-liên, gia cho nàng chê mình già, việc không thành nữa cũng cam.

Sư-phụ ơi!

Tam-tạng nghe tiếng lại khóc ôn lên rồi hỏi rằng:

Làm thế nào mà giảng phục được lũ yêu-ma, và làm thế nào mà vào được tới đây, để tìm ta thế?

Đại-thánh lần kể sự tình cho nghe, Tam-tạng tỏ lời cảm tạ, rồi thầy trò hãy lưu lại ở trong cung, thời cơm nấu nước, ăn uống no nê rồi mới đi ra cửa thành, lại tìm con đường lên đi về phương Tây.

HỒI LXXVIII

Lại nói chuyện Đại-thánh đăng bất tâm-sư đến được đức Như-lai đến thu bắt được loài yêu quái, giải thoát được tai-nạn cho Tam-tạng, thầy trò rời khỏi thành Sư-đà, đi sang Tây-phương. Đi chưng được vài tháng, thời tiết đã đổi sang đông, thầy trò cùng nhau dãy xương đợi tuyết, chẳng gió gội mưa, rất là gian nan khổ sở. Kẻ đang đi, đang trông thấy một tòa thành-trì, Tam-tạng hỏi rằng:

Ngộ-không, nhà ngươi thử nhìn xem nơi thành-trì kia là chỗ nào thế?

Đại-thánh nói:

Xin sư-phụ cứ đi, khi nào đến nơi sẽ biết.

Rồi thầy trò cùng đi độ một hồi lâu nữa, đã đến bên ngoài cửa thành Tam-tạng xuống ngựa cùng ba đồ-đệ đi vào trong thành, bỗng thấy có một tên lính già, đang ngồi dựa vào tường cửa Chính-dương mà ngủ, Đại-thánh chạy lại lay dậy mà gọi rằng:

Này, chú cai!

Tên lính dật mình tỉnh dậy, mắt nhắm mắt mở, trông thấy Đại-thánh, vội vàng quỳ xuống vừa dập đầu lạy vừa kêu rằng:

Trăm lạy lão-sư!

Đại-thánh quát mà nói rằng:

Sao chú lại gọi tôi là lão sư.

Tên lính run rẩy mà nói rằng:

Nghĩ là đồng tiên tôi.

Đại-thánh nói:

Mi chớ nói bậy, ta là kòn-thượng ở phương đông đi sang Tây-trúc lấy kinh, vì đi qua đây, không biết đây là nơi nào, cho nên phải chạy lại để hỏi mi đó.

Tên lính già nghe nói mới yên lòng, liền đứng dậy mà nói rằng:

Xin trưởng lão ngài thứ tội cho. Bây giờ là nước Tì-khâu, nay đổi gọi là thành Tiêu ở.

Đại-thánh hỏi:

Trong nước có vua không?

Tên lính già nói:

Có vua.

Đại-thánh liền quay lại nói cho Đường-tăng biết.

Đường-tăng lấy làm nghi hoặc mà nói rằng:

Đã gọi là Tì-khâu, sao lại còn gọi là Tiêu-tử.

Bát-giới nói:

Có lẽ vua cha mới mất, vua con mới lập lên, cho nên gọi là thành Tiêu-tử.

Đường-tăng nói:

Không có lẽ thế, chúng ta cứ đi, vào đến trong phố rồi hỏi xem thế nào.

Khi đã vào tới trong cửa thành, thấy nhà đường rộng chợ to, kẻ đi người lại, ai nấy quốc ăn chỉnh tề, mặt mũi nom có vẻ thanh tú lắm. Thầy trò cùng đứng nhìn xem, bỗng thấy nhà nào người cũng có đi một cái lồng chim, Tam-tạng lấy làm lạ lắm.

Làm sao nhà nào cũng đi một cái lồng chim ra ngoài cửa như thế?

Bát-giới nghe nói, lại nhìn ra hai bên thấy cái lồng nào cũng phủ một vuông đoạn nom rất đẹp, liền cười mà nói rằng:

Tâu sư-phụ, có lẽ hôm nay là ngày tết, họ thì nhau làm lễ cưới xin đó chăng.

Đại-thánh nói:

Mi chỉ nói liều, có lẽ đâu nhà nào cũng cưới xin trong một ngày, ở trong chẳng có đuyên có chi đây, để ta thử đến nơi đó xét xem thế nào.

(Còn nữa)

Nguyên năng Hồng-liên là học trò Kỳ-điện tiên-sinh, nên năng đăng khoa học nghề chế ra được khí dụng hoặc vật liệu gì lạ, đều viết giấy trình cho tiên-sinh biết.

Một khi Minh-đạt tiếp được giấy chính-phủ sắc đi chấm trường khoa bác-vật, sử lệ chấm trường tài bác nhiều quyển học trò đều đã đỗ phách cả, để cho quan trường không biết tên ai cả cùng hàng mà lấy đỗ, Minh-đạt chấm trường lấy có quyển văn-chương hay chói lói, mà tài tình rất mực, phê lấy đỗ đầu, xét khen mãi quyển ấy học rộng tài cao, giá sức mình thì với quyển ấy cũng chưa dễ hơn được, đến lúc hợp phách lại kéo bảng lên, thì mới biết sách quyển văn hay mà mình vẫn khen ngợi ấy, là quyển của tên năng Hồng-liên được đỗ đầu.

Từ đó Minh-đạt tiên-sinh lại thêm kính trọng cái tài của nàng Hồng-liên, nên cái lòng ao ước muốn kết duyên với nàng càng mặn mà lắm. Tuy vậy Minh-đạt tiên-sinh mới biết cái tài của nàng Hồng-liên chứ chưa biết mặt nàng như thế nào, và lại cái mục đích kén vợ của tiên-sinh, chỉ chuộng có tài có nết, chứ không chuộng nhan sắc.

(Còn nữa) Thạch-bằng

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỈ 0 $ 10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này với ý giúp cái bạn đọc bảo cần mua bán đổi chác thứ gì, thật rất dễ tìm ma giá đang vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, có sẵn vật vật, để chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không muốn báo đăng nhiều, còn ngài nào muốn báo đăng nhiều, thì nên muốn đăng vào mục rao hàng vậy. Thì xin ghi vào bản quán mỗi giấy muốn báo, bản-quán sẽ tính giá mỗi dòng 0 p. 05 mỗi dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ.

Hỏi M. Nguyễn-văn-Toản số 68, phố hàng Trống, Hanoi, sang từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Xe ô tô
(Automobiles)

Muốn bán một cái ô-tô Salmson, còn mới, 10 mã-lực, hạng đại lịch-sự, 4 chỗ ngồi, nhiều đồ phụ-tùng. Hỏi tại nhà máy rượu, phố Lò-đúc, Hanoi. 7.193

Muốn bán xe ô-tô, 7 chỗ-ngồi, 12 mã-lực, còn tốt lắm. Hỏi tại n° 29, Rue Lille ở Haiphong, Maison 3 7.198

Muốn bán xe ô-tô kiểu du-lịch « Peugeot » 11 mã-lực, 4 chỗ ngồi, còn tốt lắm, mới đi 13.000 kms, chủ vẫn cần lái lấy. Hỏi tại M. *Gorion*, 45, Rue du Commerce, Haiphong. 7.199

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Bán một cái xe mô-tô hiệu *Gnôme et Rhône*, 4 mã-lực, 3 *vitesses*, kiểu *Grand Touriste*, mới chạy được chừng 4.000 *kilomètres*.

Hoi tại bản-quán hoặc ở hiệu *Deleule*, phố hàng Trống, Hanoi. 7.144

Đồ-đạc
(Mobiliers)

Bán một bộ xa-long gụ, kiểu quốc thư, 4 cái ghế bành, 2 cái ghế dài với một cái bàn. Hỏi tại: 125, Route de Sinh-từ, Hanoi 7.143

MUỐN BÁN:

1o Hai cái máy cưa tròn xẻ được các thứ gỗ và xẻ được Liteaux Lattis;

2o Một cái máy xoi chỉ;

3o Một cái máy bào có thể làm được các thứ cửa, văn sàn, v. v.

4o Một cái mô-tơ 11 mã-lực chạy bằng điện.

Hỏi tại hiệu Nam-Thái, 26 quai Clémenceau, Hanoi. 7.181

Muốn mua
(On achète)

Muốn tậu một con ngựa, ngựa tây hay ngựa lai cũng được, dùng cưỡi và kéo xe. Hỏi tại nhà báo. 7.171

Lạc con
(Mise hors de chemin — Enfants égarés)

Tôi có đứa con gái tên là Ng-hữu-Đương, 16 tuổi, ở nhà không chịu học, tối có đáng nó, vì thế nó giỗi chốn đi chơi, tôi tìm mãi không thấy đâu. Hình gầy nó thấp bé trắng trẻo. Vậy tôi có mấy lời bá cáo nhờ ông bà nào có thấy cháu đâu, xin làm ơn mách giúp cho tôi ở tôi đến tìm cháu về hay là dỗ chàu về hộ tôi thì tôi xin tạ ơn.

Nguyễn-văn-Thông
1.795 45 Rue des Eventails, Hanoi

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 6.909

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi giấy quán báo chỗ mới, thì gửi cho bản quán cả giấy quán báo, chứa lại thế nào thì biên rõ rằng vào đây, và gửi thêm hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được, để chi tiền giấy quán báo.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sẽ để nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

TÂY-DU

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Con lão yêu thứ nhất không biết hay dở thế nào, phẩm phẩm vào dao lại chạy chém, bị hai đức bồ-tát Văn-thù và Phổ-hiền niệm chú ngăn rồi tiết lên rằng:

Con nghiệt súc kia không vẽ, còn mê mẩn đến bao giờ?

Con lão yêu thứ nhất và con lão yêu thứ hai nghe tiếng sợ quá, không dám xông vào nữa, đều vén hồ binh-khí, quật mình xuống đất, hiện hoàn hình thường là một con sư-tử xanh và một con voi trắng.

Hai đức Bồ-tát liền nhảy phắt (ở) lên lưng, hai con quái ấy đành cúi đầu sép tai chịu không dám làm gì nữa, chỉ có con lão yêu thứ ba vẫn tăng tả không chịu, vẫn bỏ ngọn phương thiên kích, vẫn cầm hay lên chưa bắt Đại-thánh, nhưng Đại-thánh đứng nấp ở trong hòng kim quang, nên nó chịu phép không dám đến gần.

Đức Như-lai liền chiếu lên ánh kim quang ra, trong cái tổ chim thấy lẽ bỗng là một tiếng, thực là một điều đáng mừng chung cho cả mọi người, nhưng còn khổ riêng cho tôi đây là sư phụ tôi bị chúng nó ăn thịt mất rồi.

Con đại-bằng liền nghiến răng mà nói rằng:

Con kia-tinh kia, mi khéo đi tìm người đến đây để làm hại ta, sư-phụ mi chúng ta đã được ăn thịt đâu, hiện còn rất giàu tại cái sắt sắt ở trong Cầm-hương-đình ấy.

Đại-thánh nghe nói, vội vàng dập đầu tạ từ đức phật-tổ, Phật-tổ không dám buông con đại-bằng ra, cứ phải giữ chặt lấy, rồi cỡi mây đi về Tây-phương.

Đại thánh hạ mây xuống, đi về trong thành, vào đến nơi chẳng thấy còn một con tiểu-yêu nào, lại ra chúng nó thấy chủ bị bắt rồi, đều sợ bỏ trốn đi cả.

Đại-thánh cởi trói cho Bát-giới và Sa-tăng, đi tìm cho đã hành lý và con ngựa, bảo hai người rằng:

Sư-phụ chưa hề có bị ăn thịt, cho người nào theo ta đi cả vào trong này.

Rồi cả ba người đi vào trong nội-viện, tìm đến Cầm-hương-đình, mở cửa ra xem, quả thấy ở trong có một cái cầu sắt, Tam-tạng ẩm gọn ở trong ấy, đang khóc hu-hu. Sa-tăng liền cầm bảo-trượng đập vỡ cái khóa ra, nâng cầu lên, cất tiếng gọi rằng:

Sư-phụ ơi!

Tam-tạng nghe tiếng lại khóc ôn lên rồi hỏi rằng:

Làm thế nào mà giảng phục được lũ yêu-ma, và làm thế nào mà vào được tới đây, để tìm ta thế?

Đại-thánh lần kể sự tình cho nghe, Tam-tạng tỏ lời cảm tạ, rồi thầy trò hãy lưu lại ở trong cung, thời cơm nấu nước, ăn uống no nê rồi mới đi ra cửa thành, lại tìm con đường lên đi về phương Tây.

HỒI LXXVIII

Lại nói chuyện Đại-thánh đăng bất tâm-sư đến được đức Như-lai đến thu bắt được loài yêu quái, giải thoát được tai-nạn cho Tam-tạng, thầy trò rời khỏi thành Sư-đà, đi sang Tây-phương. Đi chưng được vài tháng, thời tiết đã đổi sang đông, thầy trò cùng nhau dãy xương đợi tuyết, chẳng gió gội mưa, rất là gian nan khổ sở. Kẻ đang đi, đang trông thấy một tòa thành-trì, Tam-tạng hỏi rằng:

Ngộ-không, nhà ngươi thử nhìn xem nơi thành-trì kia là chỗ nào thế?

Đại-thánh nói:

Xin sư-phụ cứ đi, khi nào đến nơi sẽ biết.

Rồi thầy trò cùng đi độ một hồi lâu nữa, đã đến bên ngoài cửa thành

Số hóa bởi Trung tâm Số hóa Tri thức Quản Ven Đường
Từ microfilms trường Đại học Cornell

ĐỒNG-HỒ
« BEO TAY
BỌC VÀNG »
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt số kim
cả chất đẹp-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
89, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

MUA QUỐC-TRÁI

Hiện tôi cần dùng mua hết thảy các thứ phiếu quốc-trái cùng là các giấy cổ-phần của các hãng buôn-bán Đông-Pháp.

Hiện tôi lại có mua cả timbre cũ nhà giấy thép Đông-Pháp và các nước.

Quý-khách ai có bán, xin đem lại hiệu tôi, ở số 99 phố Mã-mây (Hanoi) xin chiếu theo thời giá châm-chước, sao cũng được giá cao hơn các nơi.

Nay kính-cáo
ĐỨC-LONG Hiệu

Lại mới sang

— Đèn măng-sông sức sáng 120 nến, rất tiện-lợi và đủ các đồ thay phụ (accessoires).
— Gương lấy đủ các kiểu rất đẹp.
— Giường Hồng-kong bằng sắt và bằng tổng.
Giá bán ha hơn các nơi.

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
56 T, phố hàng Gai, Hanoi

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc này dùng phụ với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHÉ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
2899

HIỆU KIM HOÀN 玉成
NGỌC-THÀNH
161, Rue des Changeurs, Hanoi
Đủ các thứ đồ vàng bạc.
Gởi hàng theo lối lĩnh hóa giao-ngân.

MỚI SẮM

Lên các mùa đề may quần áo mùa rét, quần áo lối « sport », quần áo mặc rét và áo paradessus (raglan).
Có cả mũ feutre kiểu 1927 đủ các mầu.

TÔ-HỒNG-ANH
TAILLEUR
N° 1 Bd Francis Garnier — Hanoi

Hát giúp hội Nam-kỳ Tương tế Hanoi. — Tối thứ tư này là 30 novembre 1927 bạn hát cải-lương « Nghĩa-Hiệp ban » ở Saigon mới ra sẽ diễn một tân tuồng « xử tội Bàng-Qui-Phi » tại rạp Cải-lương Hý-viện ở phố hàng Bạc giúp hội Nam-kỳ Tương tế.

Nghĩa-hiệp bản đã diễn kịch nhiều đi rồi, bộ hát khéo, đàn địch hay, đã được sông-chàng hoan-nghênh, nay lại vì bản hội giúp vào việc nghĩa nên hội chúng tôi mong rằng khán giả chư tôn đem lòng từ-thiện đến tối hôm ấy lại xem đông cho, trước là mua vui, sau giúp cho bản hội về việc thiện.

Ban trị-sự hội Nam-kỳ Tương-tế lai cáo

Ai tin. — Bản-quán được tin buồn rằng bà cụ thân-sinh ra ông Nguyễn-như-Khuê tạ thế sáng hôm nay ở phố Giốc-hòa-giai, cảnh đều vào Lê, đến sáng ngày mai sẽ làm lễ cất đám, an táng tại Bạch mai (Hà-đông).

Vậy có lời kính-viếng cụ và chia buồn cùng quý-quyến.

Nạn ô-tô. — Trong số báo hôm qua đã nói về cái nạn ô-tô xảy tại Gia-lâm ở trước đại-lý cũ, nay lại được thêm mấy tin sau này :

Chiếc xe ấy trong có bốn người ngồi là quan trung úy Milani, MM. Risterrucci, Palmesani và Mme Marguet đi Đáp-cầu.

Khi đến gần đại-lý cũ, thì chiếc ô-tô này gặp một cái xe tay cũng đi về một ngiêu, nhưng thình lình cái xe tay ấy rẽ sang tay trái cho nên người vận mấy liền vội rẽ sang bên trái nhưng vì xe đi nhanh quá nên đâm phải cái hơ rào vệ đường, và vỡ một bánh xe, nên cả xe đổ lật xuống.

Mme Marguet bị thương nặng ở mặt và M. Risterrucci bị thương ở cánh tay.

Một bà đầm nhà ở gần đó thấy thế liền chạy lại hết sức cứu cấp cho mấy người bị thương, sau có một chiếc ô-tô chở người ốm đưa mấy người bị thương đó về nhà thương tây Hanoi.

Ô-tô cháy. — Ngày hôm 28 vào hồi 5 giờ 20 chiếc ô-tô số T 1461 của ông bác sĩ Biot đo một người tài-xế ở hãng Aviat cầm máy khi đi đến góc đường Gambetta thì cháy.

Chuyện tử. — Ngày hôm qua vào hồi 7 giờ tối một người đàn bà tên là Trịnh-thị-Lựu 26 tuổi làm phu nằm ngang ở đường xe điện trước cửa chợ Đông-xuân thì có người trông thấy liền đưa ngay lên Cầm.

Ăn trộm. — Ng-thị-Năm ở chung nhà với một người tên là Lê-v-Ân ở phố Hàm-long số 5 hồi ngày 21 novembre nhân lúc tên Ân đi vắng, có ăn cắp một cái đỉnh đồng đáng giá 10 đồng đem lên phố hàng Đồng số 1 đổi cho Thị Thảo lấy một cái áo dài và 5 hào tiền cắc. Sau người mất của lên phố hàng Đồng thì thấy đỉnh của mình trong hiệu Tài-Thái, xét ra mới biết là Thị Năm ăn cắp.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu xuân thượng hảo-hạng tại trên ngọn núi cao, như điền-tâm, ô-long và thấy-tiên, ấn vào đúng cách hoa-học điều-chế, ra-gần ai cũng biết tiếng

Mỗi đầu [illegible] mỗi [illegible] hiệu [illegible] thứ vanh, có [illegible] CHÍNH THẬT DÁNH-TRÀ » cũng được nhiều quý-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quý-khách thường trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định, phố Khách, số 146. — Hà-nội, phố Hàng Ngang, số 2[illegible]
Hải-dương, phố Kho [illegible], số 14.

Vinh-Mẫu trà hiệu cáo-bạ

Đã in xong lịch sang năm rồi. — Xin kính-cáo để các nhà đại công-thương cùng các tư gia gần xa biết rằng lịch sang năm của bản-quán đã in xong, vậy các ngài muốn mua buôn hay muốn đặt cho hiệu các ngài thì xin kíp đến bản-quán mà chọn trước lấy các kiểu vẽ đẹp, nếu chậm thì người ta chọn hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử ở mấy mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đã biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

JANVIER
23
LUNDI
[illegible] Raymond
Fête du nouvel an annam
Ler jour de la lune de Mou [illegible]

[illegible] 月 [illegible]
Ngày [illegible] tháng giêng — Sao Tâm — Trực Tàu
Kỵ: Thương mồ — Xuất-hành — Khai trí — Quyết-thủy — Ngũ khang-lộ.
HIẾT NGUYỆT-BẠN
Cùng-tử nên đừng giờ Sửu, giờ Tị đều được thương cát.
Xuất hành nên đi về phương Đông đúng giờ Sửu thì được tài lộc, hoặc giờ Tị thì đến được thiên ân, qui nhân.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên	0$35 một
Từ 50 đến 99	0 40 »
Từ 1 đến 49	0 45 »
Trên cân 1 quyển	0 25 »
» 2 quyển	0 40 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ thường nên tụ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Mất túi. — Ngày chủ-nhật 27 novembre đang khi nhà Thờ làm lễ, có một đứa ăn cắp thò tay vào túi một người Tây mác vi. Cả người trông thấy liền tóm lấy, giao cho người đái xếp giải về sở cầm. Mấy người Tây xem vào đánh đứa ăn cắp ấy một trận đau.

CÁO BẠCH

Hội Quảng-thiện-Đường chúng tôi đã tậu được một khu ruộng tại làng Làng Ha Thôn, huyện Hoàn-long tỉnh Hà-đông để làm nghĩa-địa.

Vậy ai có phần mộ để ở những khu ruộng ấy thì nên liệu mà cất đi nơi khác ngay, vì chúng tôi hiện đang làm nhà nghĩa tử và chia ra từng khu cho thành thứ tự, chúng tôi làm trong một tuần, kể từ ngày 1er Décembre 1927 cho đến 1e 1er Janvier 1928. Nếu quá hạn ấy không ai đến nhận thì chúng tôi sẽ cất vào một khu chỗ làm phúc cho tiện việc chúng tôi làm.

Hà-Thành Quang-đông - Bang
7.201 Quảng-thiện-Đường cẩn-cáo

Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sở-Ký THANH-HOA)
Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Sách chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển..... 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển..... 1.00
Ở các tỉnh, [illegible] thêm tiền cước gửi
Recommandé : 0$30 thứ 2$00
và 0$30 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-poste)
Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đã chỉ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHÒNG

Trường Kỹ-nghệ. — Các học-sinh trường Kỹ-nghệ thực hành số tên sau này, theo kỷ-luật học-đường, đều bị trục xuất :

Năm thứ nhất

Cậu Tào-gia-Anh, Hà-công-Diên, Ngô-v-Giang, Vũ-đình-Hiên, Lưu-huy-Kiên, Ng-v-Kiên, Ng-v-Lưu, Ng-văn-Mẫn, Vũ-v-Minh, Đỗ-qui-Nhân, Đào-v-Phương, Đoàn-v-Sa, Ng-hữu-Sét, Mai-xuân-Tấp, Quách-đình-Thết, Trần-đình-Ty, Ng-văn-Tuy.

Năm thứ hai

Cậu Ng-thái-Bảo, Nguyễn-v-Công, Vũ-hữu-Chuyên, Ng-v-Dịu, Ng-v-Djeh, Ng-văn-Dương, Trần-đình-Dương, Ng-khắc-Khang, Ng-xuân-Kính, Phạm-v-So.

Năm thứ ba

Cậu Lê-văn-An, Lê-Sửa-Cương, Đỗ-hồng-Cơ, Ng-tất-Khai, Ng-mạnh-Khiêm, Đào-đắc-Lai, Ng-hữu-Mái, Lê-v-Nhân, Mạc-đình-Tri, Vũ-mạnh-Xuyến, Ng-văn-Yên.

Sẽ tiếp các học-sinh ấy ăn học tại nhà trường đều bị truy-vấn sau.

PHÚ-LÝ

Nhà ai mất trộm. — Sáng hôm thứ hai 28 novembre người ta thấy một cái *vali* bằng da bỏ ở sau trường Pháp-việt.

Sở cầm được tin báo đến khám thì thấy trong va-li có một cái áo mền lương đã cũ, và một cái phong-bì của một ông ký lục ở Tòa sứ Ninh-bình gửi cho một người tên là Cầu.

Cái *va-li*, ấy hiện còn để tại sở Cầm, chưa thấy ai đến nhận. Có ai nhà nào mất trộm mà chưa biết chăng ?

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Tại bàng sư phạm của ngạch trợ giáo. — Trái với điều 15 trong nghị-định ngày 18 septembre 1924, các nam-nữ giáo-học thí sai phụ-hiệu, (tức là ngạch trợ giáo) có bằng Sơ-học Pháp-việt, hiện đang tòng sự tại các trường Trung-kỳ thuộc về ngân-sách bản-xứ, thì nay được phép dự thi kỳ thi sư-phạm để được bổ thực thụ vào ngạch giáo-học thí-sai.

Các thí-sinh đều phải dự-thi vào kỳ thi Février năm 1928.

Những người trúng-tuyển, nếu chiếu theo đều thứ 4 nghị định ngày 18 septembre 1924 có giấy chứng thực là rồi từ 18 Août 25 thì sẽ được bổ giáo-học thí-sai thực-thụ hạng tám trừ ra trước đã làm việc Nhà-nước để tính đến năm được xét hưu thì không kể. Những người thi đỗ có thể tính cả cả thời hạn đã làm trước, như đã nói trong nghị định ngày 29 février 1926.

Những người không hợp-thức trên đã nói, thì được ở lại làm phụ-hiệu lương vào ngạch hạng tám. Nếu trong khi tuyển-bổ đạo nghị-định này mà số lương-bổng ấy cao hơn số lương-bổng hạng tám, thì sẽ được lĩnh số lương-bổng các hạng nam-nữ giáo-học thí-sai hạng bảy. Những người ấy cũng có thể được tăng thêm lương bổng theo như thể lệ đã định cho ngạch giáo-học thí-sai thực-thụ (tức là cái thời hạn ít nhất là bao nhiêu).

Những người nào mà thi ba kỳ không đỗ, thì phải bãi chức, nếu có thiếu người cần đến lắm thì cũng có thể được giữ lại sung vào chức phụ-tá, song không được thi lại bằng sư-phạm nữa.

Quan Khâm-sứ Trung-kỳ và quan Học-chính tổng-trưởng Đông-dương nay chiếu nghị thi-hành.

Hanoi, ngày 17 novembre 1917.
Mengulliot.

Việc Nam-kỳ

BẾN-TRE

Sấu vượt lên bờ người ta bắt được. — Tại Cả-sá mười vừa địa phận làng Qui-điền tổng Minh-Đức « Bentre » có xảy ra chuyện Sấu lên bờ, người ta bắt được. Việc này kỳ giả có hồi kỳ càng, thường cũng nên tạm lặt tỏ ra đây cho lạ nhân-gian tôn tương lắm.

Nguyên đêm 12 rạng mặt 13 Novembre vừa rồi, nhằm lúc nước dưới sông lụt dưng lên theo thường niên lại tục gọi là « nước ròng ». Nước lớn đầy một sông rồi ang ra hướng đồng lội, làm cho sân vườn nhà cửa của thiên-hạ ở theo các miền thấp, thường hay bị ngập úng luôn.

Bởi cớ ấy nên vào khoảng 1 giờ khuya đêm nói trên đây, có một Sấu thừa ra theo đường nước trường lên bờ được kiếm mồi, lại mắng say mê cảnh lạ nên đi đến sân của ông Tiên, cách mé sông chừng 100 thước. Kai ấy tên Tiên đương ngủ trong nhà mà tai nghe hãy nghe ở trước sân kêu la inh ỏi ! (ấy là Sấu rượu bắt vịt và ngỗng đang ăn thịt đó). Tên Tiên sinh nghi mở cửa bước ra xem. Thình lình thấy một con chú vàn lớn vừa đen thui nằm tại sân sân mình, làm cho anh ta hồn phi phách lạc !

Cũng trong con đó anh ta lần lần định trí lại, thêm nhờ ánh gương nga đêm khuya chiếu tỏ, nên anh ta đã mất nhìn kỹ lưỡng mới biết là con Sấu « ý nhau ôi ! » Còn con Sấu khi thấy tên Tiên thì cười đại xuống nhìn dưới một cái ao kế bên sân đó. (Ao ấy bề dài không kể, chớ bề ngang chừng 2m00 mà thôi.)

Lúc bây giờ tên Tiên đánh mõ hồi một lên, thiên hạ ùng ùng chạy tới. Kẻ cầm xà no người xách mãi sắt, ráp nhau hiệp lực đâm đánh con Sấu tưng bừng ! Nhờ vậy con Sấu cứ không lại mới nằm yên chịu trói. Uai mà quên : Khi chưa bắt được con sấu này trong bọn có một người chạy đi báo tổng.

Nên chi M. T. là cựu hương chủ Đ. B. kế cận, có thân hành đem một cây súng tận nơi được bắn, nhưng tiếc thay khi tới thì con sấu đã thác thế qui hàng trước rồi, thành thử M. T, khỏi thất công dạy động chi cả.

Phát chốc gà gáy tan canh, mặng bình minh vừa kêu rỏ, gia rẽ dân lá được đưa nhau tới xem đông vầy. Có người muốn biết dài vạc con sấu ấy bao to, nên kéo thước đo thử : Bề ngang lưng được 0m80, còn bề dài được 4m800 thế thì cũng khá trọng rồi.

Nghe nói lại khi mổ bao tử con sấu này lại được 1 cái nút giấy nịch, và 1 đồng điều hoàn chớ không có vòng vàng cuối hột chi rác.

CUỘC XÂY NHÀ HỘI TRUNG BẮC KỲ NÔNG CÔNG THƯƠNG TƯƠNG TẾ

Hội T. B. K. N. C. T. T. T. Haiphong gọi cho thầu xây nhà Hội ở miếng đất góc đường Clémenceau và Agent Guinet Haiphong, hạn đến 18 décembre 1927 này đăng ba giờ chiều sẽ mở vé thầu tại Hội-quán hội Trí-trí phố Đường-sắt. Ai muốn thầu xin lại hỏi thể lệ và đồ bản ở các nơi sau này :

Tại Haiphong. — Nhà ông Ng-xuân-Đài, phố Belgique. Nhà ông Ng-bá-Hành, số 32 Rue de Metz. Nhà ông Ta-quang-Cát, 76A, Avenue O'Ennghal. Nhà ông Ng-xuân-Dzương, 157a Avenue Belgique.

Tại Hanoi. — Ông Nguyễn-huy-Hợi, Grands Magasins Réan's 73, Rue Jean Dupuis.

Tại Nam-định. — Ông Nguyễn-văn-Thịnh, Maison Bạch-thái-Bưởi.

NHÀ BÁO-CHUÔNG
VẪN LÀ HIỆU BÁO-CHÉ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh nỗi đường tiểu-tiện, thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

Một thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotropine
Giá 1$30 một hộp

SIÊU-HOA
HỌA-KÍNH CÔNG-TY
TÉLÉPHONE : 598

Nhân dịp bản-hiệu chúng tôi đã giọn sang phố hàng Xe Điếu, số nhà 50, chúng tôi xin tính giá rất hạ trong một tháng kể từ 1er-ch tới 30 tháng giêng tây này để gọi chút thịnh-tình đối với các quý-khách.

Vậy xin mời các quý-khách tạm đời gót-ngọc lại xem, mới biết các công tôi chế chuyên nghề chế tạo các thứ kính vẽ : « nhân-vật, sơn thủy » tô-công rất ngoạn-mục, gương xoi, tranh giấy, khung mông, gương cũ mà lại, và khung ảnh gỗ hoa đủ các kiểu, chúng tôi lấy làm hân-hạnh vô cùng.

Siêu-Hoa, công-ty
Kính cáo. 3070

Rượu bổ-đào
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

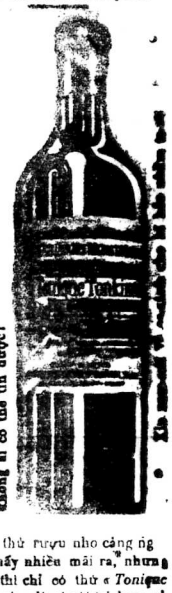

Theo hình tự-nhiên ấn ra đây, chớ không như ở xấy đây [illegible] vẽ những hình ta, làm trò-cười cho trẻ-con và người cả [illegible] khác [illegible] không ai có thể tin được !

Các thứ rượu nho cảng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « Tonique Tonkinois » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được cấp chỉ của quốc-vương Đại-Nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, chỗ nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sản chai giờ lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiện không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản hiệu ở trang chót in tờ báo này.
3097

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Thuốc trị chứng thổ tả
HIỆU « CÁI THÁP »

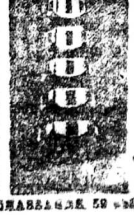

Thứ thuốc này chỉ rất là thần-diệu trị chứng thổ tả mới mắc phải cùng là các chứng đau ở bộ máy tiêu-hóa (đau-dạ, rượu).

Thuốc ấy chỉ bằng các chất trị được đủ các chứng đau bệnh ấy sinh ra.

Thuốc uống rất tốt và trị các chứng đau trong đa dày, trong đại tiểu tràng rất thần-hiệu. Thuốc ấy uống thì khỏi hẳn chứng buồn lợm, buồn nôn và chứng đau bụng đi-đái trước khi và sau khi nôn.

Thuốc có chất làm cho chứng đi rửa và cầm tiết hẳn được chứng đi rửa, lại khiến cho người bệnh chứng thấy khoan-khoái trong mình và chống lại sức.

Trong thuốc ấy lại có chất bổ tim, làm cho quả tim mạnh mẽ lên và làm cho khắp mình được phát nhiệt chống được.

Thuốc ngon rồi dễ uống, không có công phạt gì cả.

Phàm những chứng đi rửa, thổ, không phải là thổ tả, cũng đều uống được cả.

Người lớn : Cứ 2 giờ uống một thìa lớn (thìa xáp).

Trẻ con : Cứ 2 giờ uống một thìa nhỏ (thìa cà-phê).

Chỉ ở hiệu Báo-chế CHABERNAC, 59 phố Paul Bert, Hanoi có bán thuốc này mà thôi.

SÚNG BẮN HƠI «FRANCE»

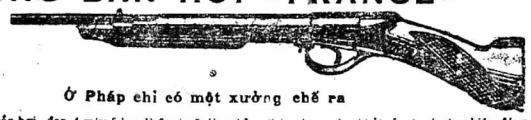

Không có tiếng kêu
Không có khói
Không phiền-phức
Rẻ tiền

Ở Pháp chỉ có một xưởng chế ra

N° 1.000 D Súng bắn hơi, đạn 4 m/m 5 bay là 6 m/m 5, lòng bằng thép có mạ cho khỏi rỉ, có máy tự-nhiên đóng lại được, có máy lên xuống được, dài 1 m. 5, nặng 2 kilos : 160 fr. Đạn tổng 4 m/m 5, một ngàn 13 fr., đạn tổng 6 m/m5, một ngàn 24 fr., tên 4 m/m 5 một tá 3 fr. 50, tên 6 m/m 5, một tá 9 fr., lò-xo để thay đổi 8 fr., dịp cấp tên 4 fr. 50.

Gửi giấy mua cho : Manufacture d'Armes « SELEC A », St-Etienne (Loire)

Súng này sản-bắn rất tốt, mà mua không phải giấy-phép.

Trong nhà trong cửa
ai ai
cũng phải có sẵng
THUỐC HƯƠN
PASTILLES
VALDA
Động Khi, có con cái đi học,
Khi có ông già bà cả ra vô,
Cùng có người phải đi ra.
tới sở làm,
THÌ ĐEM THEO TRONG MÌNH
hoặc ngậm cho thơng cổ thơng hơi
Khol bịnh,
hoặc ngậm mà trừ bịnh,
như Khi sổ mũi, đau cổ, mệt thở,
ho đàm, tức ngực, vân, vân.
MÀ NHỨT LÀ PHẢI NHỚ
dùng lấy một thứ
THUỐC HƯƠN
PASTILLES
VALDA
mà thôi
bán đựng trong hộp
coi trên nhãn phải có hiệu chữ
- VALDA -
MỚI THIỆT PHẢI

Cách thức tra thuốc COLLYRE JAUNE

Bán tại hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »
59, Rue Paul-Bert - Hanoi.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trảng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 58

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

CENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre :* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai :* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

INJECTION PEYRARD

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và kinh-nghiệm hơn các thứ
ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU
mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 222 người
A-Rập dùng thuốc này
thì lành bịnh hết 221 người
(Y theo lời phúc sát
lương-y ở Alger)
Bán cùng các nhà thuốc
có danh.

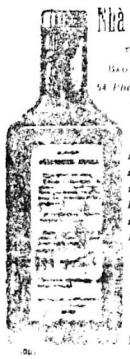

Nhà Ba-chuông
TỪ TA HIỆU
Bào-chế MONTÉS
54 Phố Paul Bert Hanoi

Thay huyết xấu. Trừ bịnh một mau khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi, làm cho hay ho nặt.

ẤY LÀ
THUỐC NƯỚC
SỐ HUYẾT
MÁU BỔ

Thuốc nhà Bạn-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm vào cửa bán từ tám giờ sáng.

Muốn trị bịnh rôm sảy, thì dùng thuốc LE SUDOL thật là công-hiệu vô song.

Vì thuốc ấy làm cho khỏi ngứa-ngáy.

Vì thuốc ấy làm cho da-dẻ được mát mẻ dễ chịu

Mỗi hộp : 0$80

Có cả cái chấm bột nữa

CHỈ TẠI HIỆU BÀO CHẾ :

CHASSAGNE

58 59, phố Paul Bert, Hanoi

có bán thôi

RƯỢU BẠT-HÀ **GET-PIPPERMINT GET** rượu này uống đã mát mẻ và mát khan tiếng.

Nhà Bạn-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm vào cửa bán từ tám giờ sáng.

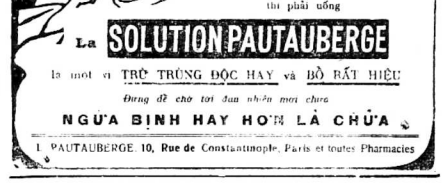

Nếu ai hay
CẢM và HO
Nếu ai sơ HƯ PHỔI
thì phải LO MÀ DỰ MÌNH
thì phải uống
La **SOLUTION PAUTAUBERGE**
là một vị TRỪ TRÙNG ĐỘC HAY và BỔ RẤT HIỆU
Đương dễ cho tới đàn nhân mới chưa
NGỪA BỊNH HAY HƠN LÀ CHỮA
L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies

---

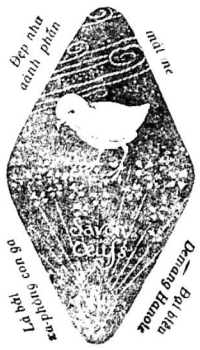

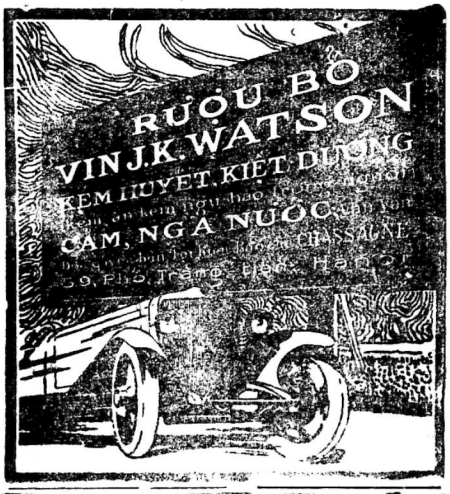

Âu Tây tư-tưởng

(*La Pensée de l'Occident*)

Dịch ra văn thư-xã

Hôm nay mới xuất đầu in hết bộ Ba người ngự lâm phiêu thủ (Les trois Mousquetaires d'Alex Dumas). Toàn bộ thành ra 18 quyển nhỏ bán mỗi quyển 0$40. Hoặc đóng làm bốn quyển lớn có bìa mỗi quyển giá 0$5.

Từ nay khởi sự in sách Tế tế mệt Phiêu-lưu-ký (Les Aventures de Télémaque, par Fenelon) cũng có mỗi tháng ra hai quyển nhỏ, bán mỗi quyển 0$25. Sách này thuộc về loại sách kinh điển của quốc-gia, lời lẽ như lời Luận Ngữ. Học nó rất là bổ ích. Các sách của bản xã bán tại bản-quán. Ai ở xa muốn ủy bản-quán gửi đến ra quyển nào gửi quyển ấy thì quán cứ gửi cho 1$00 hay là 2$00 trước, ai nào tính tiền sách và tiền cước gần hết, bản-xã sẽ cho thư bảo trước đi, các ngài gửi tiền lấy sách thì hãy mà xem.

AI LÀ NGƯỜI BẬC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT !

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thông-sứ Bắc-kỳ :

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho :
M. LÊ-NGUYÊN-ÔN
61-63, Rue du Coton
HANOI

6701

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Ngày thứ ba 29 Novembre và trong cả tuần lễ

Một dịp may-mắn lạ-lùng !

Tất cả các gian hàng sau khi hộn sổ cuối năm

Có giảm giá từ 50 đến 80 %

ở những gian hàng
« Áo-xống các bà, Mũ, Đồ vải,
Đồ tơ-lụa, Bao tay »

N. B. — Vì sự giảm giá đặc-biệt này, nên hàng hóa ở gian nào vẫn để gian ấy không có dời đi gian khác. Xin quí-khách cứ đấy mà hỏi, không thể xuy-xuyễn được

---

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinois et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thanh-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3007

CHỐC LỞ

Bệnh lở là một bệnh ngứa ngáy khó chịu, mà khi lở ở mặt thì lại ghê tởm nữa.

Phần thì ngứa, phần thì bẩn thỉu, làm cho người ốm lo lắng, sợ rằng không bao giờ khỏi được

Thế mà bệnh lở có phép chữa được

Một người ở Rennes có viết giấy cho bản hiệu rằng :

« *Tôi có mấy tơi cảm ơn ngài vì nhờ thuốc của ngài mà thằng cháu tôi đã khỏi được bệnh lở. Thằng cháu tôi năm nay 15 tuổi, người vạm vỡ mà chỉ bị lở sinh ra mất ăn mất ngủ. Cháu đi học mà hai tay lở ngứa, chảy nước vàng làm cho nó phải nghỉ học. May có quan Docteur P.. bảo mua thuốc INOTYOL thì bôi có một lần đã đỡ ngay. Thực là nhờ thuốc của ngài chữa mới khỏi bệnh.*

Xem đó thì biết thuốc INOTYOL công hiệu là chừng nào. Bất cứ bệnh gì ở ngoài da, cứ bôi nó là khỏi hết, như bệnh lở chốc, mụn loét, vân vân.

Thuốc mỡ INOTYOL có bán ở các hiệu thuốc Bắc kỳ

INOTYOL

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN